

**AĞRI İLİNDEKİ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN
NARSİST KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN
SPOR VE FARKLI DEĞİŞKENLER
AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Burak TOZOĞLU
Yüksek Lisans Tezi

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Hareket ve Antrenman Bilim Dalı

Danışman Prof. Dr. Gökhan BAYRAKTAR

AĞRI - 2017
(Her Hakkı Saklıdır)

T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI
HAREKET VE ANTRENMAN BİLİM DALI

Burak TOZOĞLU

**AĞRI İLİNDEKİ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN NARSİST
KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN SPOR VE FARKLI
DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ YÖNETİCİSİ
Prof. Dr. Gökhan BAYRAKTAR

AĞRI-2017

T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Prof. Dr. Gökhan BAYRAKTAR danışmanlığında, Burak TOZOĞLU tarafından hazırlanan bu çalışma 15.12.2017 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Yrd. Doç. Dr. Öner Gülbahçe

İmza:

Jüri Üyesi : Prof. Dr. Gökhan BAYRAKTAR

İmza:

Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Serkan T. AKA

İmza:

Jüri Üyesi :

İmza:

Jüri Üyesi :

İmza:

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine ait olup;

Enstitü Yönetim Kurulunun 15.12.2017 tarih ve 2017/ 58-06 . nolu kararı ile onaylanmıştır.

15.12.2017

Doç. Dr. Faruk KAYA
Enstitü Müdürü

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum “*Ağrı İlindeki Üniversite Öğrencilerinin Narsist Kişilik Özelliklerinin Spor ve Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi*” adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

Δ Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

Burak TOZOĞLU

14/12/2017

ÖZET

AĞRI İLİNDEKİ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN NARSİST KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN SPOR VE FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Burak TOZOĞLU

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Gökhan BAYRAKTAR

2017, 52 sayfa+x

Jüri: Prof. Dr. Gökhan BAYRAKTAR

Yrd. Doç. Dr. Öner GÜLBAHÇE

Yrd. Doç. Dr. Serkan Tevabil AKA

Bu araştırmanın amacı Ağrı ilindeki üniversite öğrencilerinin narsist kişilik özelliklerinin spor ve farklı değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırmanın evrenini, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversite'sinin farklı bölümlerin de öğrenim gören üniversite öğrencileridir. Örneklemini ise; 2014-2015 eğitim ve öğretim sürecinde Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesinde örgün öğretim programında öğrenim gören 509 kadın ve 464 erkek ile beraber toplam 973 örnek bireyden oluşmaktadır.

Araştırmaya katılan bireylerin narsist kişilik düzeylerini belirlemek amacıyla, Colombiya Üniversitesi'nden Ames ve arkadaşlarınca geliştirilen 16 sorudan oluşan Narsistik Kişilik Envanteri (Narcissistic Personality Inventory) kullanılmıştır. Bu envanterin (NPI) Türkçe formu Salim Atay tarafınca gerçekleştirilmiştir.

Verileri analizinde spss 21 paket programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde frekans dağılımı, iki bağımsız değişken arasındaki ilişkiyi incelemek için T testi, ikiden fazla değişkenler arasındaki ilişkiyi bulmak için ise Anova Waryans testleri kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki fark p.0,05 anlamlılık düzeyi dikkate alınarak yorumlanmıştır.

Sonunda elde edilen bulgulara göre; narsist kişilik düzeyleri ile cinsiyet, spor yapma durumları, yapılan spor türü, yaş, aile yapısı, kişisel aylık gelir, aile aylık gelir, haftalık spor yapma süreleri ve baba meslek değişkenleri arasında anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Bireylerin narsist kişilik düzeyleri ile öğrenim gördükleri bölüm, sınıf düzeyleri, spor yapma amaçları, ikamet ettikleri yer ve anne meslek değişkenleri arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Narsizm, Spor, Sosyoji, Psikoloji, Patoloji, Thershold, Mitoloji

ABSTRACT

INVESTIGATION OF NARCISSISTIC PERSONALITY TRAITS OF UNIVERSITY STUDENTS IN THE PROVINCE OF AĞRI IN TERMS OF SPORTS AND DIFFERENT VARIABLES

Burak TOZOĞLU

Advisor: Prof. Dr. Gökhan BAYRAKTAR

2017, 52 sayfa+x

Jüry: Assoc. Prof. Dr. Gökhan BAYRAKTAR

Assist. Prof. Dr. Öner GÜLBAHÇE

Assist. Prof. Dr. Serkan Tevabil AKA

The purpose of this study is to examine to narcissistic personality traits of university students in the province of Ağrı in terms of sports and different variables. The research population are university students in different departments in Ağrı. The sample consists of a total sample of 973 individuals, including 509 women and 464 men who were studying in formal education programs in 2014-2015 education and training process in the Agri Ibrahim Chechen University.

In order to determine the level of narcissistic personalities of the individuals who participated in the study was used by the 16-item Narcissistic Personality Inventory (Narcissistic Personality Inventory) from Columbia University Ames and colleagues developed in 2006. Inventory (NPI) Turkish version was performed in by Salim Atay (2009).

It was used to analyze data by SPSS 21 software package. The data is used to analyze the frequency distribution, T test to examine the relationship between two independent variables, the Anova Waryans test to find the relationships between more than two variables. The difference between the variables were interpreted considering the p.0.05 significance.

No significant difference was determined according to the findings; narcissist levels between variables of sex, sports, states, made sport type, age, family structure, personal income, family income, making time for weekly sport, father's occupation. It was found to be significantly different; narcissist levels between variables of study section, grade levels, the purpose of making sports, , place of residence and maternal occupational.

Keywords: Narcissism, Sports, Sosyoloji, Psikoloji, Patoloji, Thereshold, Mitoloji

ÖN SÖZ

Narsist kişilik özelliklerinin spor ve farklı değişkenler üzerinde etkisini incelemek amacı ile yapılan bu çalışmada, bana yol gösterici olan değerli tez danışmanım Prof. Dr. Gökhan BAYRAKTAR’a, çalışmamın her aşamasında bilgi ve desteğini esirgemeyen Doç. Dr. Erdoğan TOZOĞLU’na, tezimin hazırlanma aşamasında yardımını esirgemeyen Bilal ÇİNGÖZ’e teşekkür ederim.

Tez anket çalışmam esnasında bana yardımlarını esirgemeyen Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi’nin değerli hocalarına, yönetimine de teşekkürü borç bilirim.

Tezin oluşum sürecinde değerli zamanını ve ilgisini sürekli hissettiğim Psikiyatrist Uzman Dr. Elif ÖZCAN hanımefendiye sonsuz teşekkür ederim.

Çalışmamın ve lisansüstü eğitimim süresince benden desteklerini esirgemeyen çok değerli aileme de sonsuz teşekkür ederim.

AĞRI-2017

Burak TOZOĞLU

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	1
TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI	ii
ÖZET.....	1
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar DİZİNİ.....	ix
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1.1. NARSİSİZM KAVRAMI	6
1.1.1. Narsisizm Tarihi	6
1.1.2. Narsisizm Tanım	6
1.1.3. Narsistik Kişilik Bozukluğu ve Türleri	11
1.1.3.1. Narsistik kişilik bozukluğu	11
1.1.3.2. Narsistik kişilik bozukluğu türleri	12
1.1.3.2.1. Normal narsisizm.....	12
1.1.3.2.2. Patolojik narsisizm	12
1.1.4. Narsisizm Seviyesinin Ölçülmesi.....	15
1.2. SPOR	16
1.2.1. Sporun Anlamı.....	16
1.2.2. Sporun Tanımı.....	18
1.2.3. Sporun Tarihi Gelişimi.....	19
1.2.4. Sporun Sosyolojik Boyutu	20
1.2.5. Sporun Psikolojik Boyutu	21

İKİNCİ BÖLÜM YÖNTEM

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ	24
2.2. EVREN VE ÖRNEKLEM	24
2.3. VERİLERİN TOPLANMASI	24

2.4. VERİLERİN ANALİZİ	25
-------------------------------------	-----------

BULGULAR VE YORUM	26
--------------------------------	-----------

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	39
--	-----------

KAYNAKÇA	44
-----------------------	-----------

EKLER	49
--------------------	-----------

ANKET	49
--------------------	-----------

ÖZGEÇMİŞ	52
-----------------------	-----------

TABLolar DİZİNİ

Tablo 3.1. Araştırmaya Katılan Bireylerin Cinsiyet Dağılımı.....	26
Tablo 3.2. Araştırmaya Katılan Bireylerin Yaş Dağılımı.....	26
Tablo 3.3. Araştırmaya Katılan Bireylerin Aile Yapısı Dağılımı.....	27
Tablo 3.4. Araştırmaya Katılan Bireylerin Kişisel Aylık Gelir Dağılımı.....	27
Tablo 3.5. Araştırmaya Katılan Bireylerin Aile Aylık Gelir Dağılımı.....	27
Tablo 3.6. Araştırmaya Katılan Bireylerin İkametgâh Yerleri Dağılımı.....	28
Tablo 3.7. Araştırmaya Katılan Bireylerin Öğrenim Görmekte Olduğu Bölüm Dağılımı.....	28
Tablo 3.8. Araştırmaya Katılan Bireylerin Öğrenim Görmekte Olduğu Sınıf Düzeyi Dağılımı.....	29
Tablo 3.9. Araştırmaya Katılan Bireylerin Annelerin Meslekleri Dağılımı.....	29
Tablo 3.10. Araştırmaya Katılan Bireylerin Babalarının Meslekleri Dağılımı.....	30
Tablo 3.11. Araştırmaya Katılan Bireylerin Spor Yapma Durumları Dağılımı.....	30
Tablo 3.12. Araştırmaya Katılan Bireylerin Yapmakta oldukları Spor Türleri Dağılımı.....	30
Tablo 3.13. Araştırmaya Katılan Bireylerin Spor Yapma Amaçları Dağılımı.....	31
Tablo 3.14. Araştırmaya Katılan Bireylerin Spor Yapma Süreleri Dağılımı.....	31
Tablo 3.15. Kadın ve Erkek Öğrencilerin Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları İle Ortalamalar Arası Farkların t Değerleri.....	32
Tablo 3.16. Öğrencilerin Spor Yapma Durumları ile Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları İle Ortalamalar Arası Farkların t Değerleri.....	32
Tablo 3.17. Öğrencilerin Yapmış Oldukları Spor Türü ile Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları İle Ortalamalar Arası Farkların t Değerleri.....	32
Tablo 3.18. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Yaşları İle Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları.....	33
Tablo 3.19. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Aile Yapıları İle Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları.....	33

Tablo 3.20. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kişisel Aylık Gelirleri İle Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları	34
Tablo 3.21. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Ailesinin Aylık Gelirleri İle Narsisizm Ölçeğinden Almış oldukları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları	34
Tablo 3.22. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Öğrenim Görmekte Oldukları Bölüm İle Narsisizm Ölçeğinden Almış oldukları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları	35
Tablo 3.23. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Öğrenim Görmekte Oldukları Sınıf Düzeyi İle Narsisizm Ölçeğinden Almış oldukları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları	35
Tablo 3.24. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Spor Yapma Amaçları İle Narsisizm Ölçeğinden Almış oldukları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları	36
Tablo 3.25. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Haftalık Spor Yapma Süreleri İle Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları	36
Tablo 3.26. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Haftalık Spor Yapma Süreleri İle Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları	37
Tablo 3.27. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Anne Meslekleri İle Narsisizm Ölçeğinden Almış oldukları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları.	37
Tablo 3.28. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Baba Meslekleri İle Narsisizm Ölçeğinden Almış oldukları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları	38

GİRİŞ

Narsisizm, yapılan bazı çalışmalarda patolojik olarak incelenmiştir, bazı araştırmacılar ise bu durumun her insanın doğasında sağlıklı şekiller de var olduğu belirtilmiştir. Farklı araştırmalarla narsistik özelliklerin; kişiler arası ilişkiler, performans, özsaygı gibi, liderlik tipleri üstünde etkili olan birçok faktörü etkilediği ortaya koyulmuştur. Narsistik durumları incelenen bireylerin spor yapma alışkanlıklarına göre farklı davranışlar sergilediği gözlemlenmiştir.

Narsisizm özelliklerinden olan kendini beğenme hali, benmerkezcilik, başka kişilerin yaşantılarına ve onlara yaşatmış olduklarına karşı duyarsızlık, nesneler ile ilişki sürekliliğinin devam etmemesi ve psikolojik dokulardan yoksun olma gibi özelliklerin çoğu Narkissos'un hikâyesinden gelmektedir. Zaten narsisizm kelimesinin kökeninin dayanmış olduğu Yunanca'daki "narke" sözcüğü de <duyarsızlık> anlamına gelmektedir (Gençtan, 2004).

Narsisizmin sözlükteki anlamına bakıldığında da; bireyin kendi vücuduna duyduğu cinsel istek ve haz anlamı ifade ettiği görülmektedir (Özsaydın,1984). Psikolojinin literatürü içinde olan yerini, 1898'de Havelock Ellis'in "Narcissus-like" deyimini kullanmış olmasıyla birlikte almıştır. Narsisizm; o dönemler de cinsel heyecan, kendini beğenmiş olma hali içerisinde de adeta kendini yitirip ve neredeyse tümüyle bu durumla kendini meşgul etme eğilimlerine işaret etmekteydi. 1899 yılında Nacke, Ellis'in makalesinin Almanca olarak bir özetini yazarak. Makale de bireyin kendi bedenini cinsel bir objeymiş gibi gördüğünü, cinsel sapkınlığı ifade eden "Narcissismus" terimini kullanarak belirttiği görülmektedir (Kızıltan,2000). Ellis narsisizmin bilhassa kadınlarda görüldüğünü ve cinsel dürtüleri kişinin kendisini hayranlıkla yöneltmesini içeren duygular olduğunu ifade etmiştir (Rozenblatt, 2002). Narsistik kişilik bozukluğu bulunan bireyler; kendilerini tüm yönlerden fazla bir şekilde beğenen, üstün gören, sürekli olarak beğeni bekleyen; yer aldıkları her yerde hemen özel ilgi görmek isteyen, üstün bir birey olduklarına inanan bireylerdir. Ona göre en mükemmel, en yakışıklı, en yetenekli kişi odur. Böylesi yoğun narsistik beklentiler durumunda hayal kırıklıkları yanısıra incinme halleride kaçınılmaz sondur. Kişinin benlik saygısı, dışardan beğeni ve onaylarla

doyurulmaktadır. Narsist kişiler eleştiri durumuna kapalıdır ve devamlı övülmeyi bekledikleri için, hareketleri hep bunları elde etmeye yöneliktir. Beklentileri yerine getirilmediği zaman kırgınlıklar, bunalım durumu ve çökküntükler yaşanabilirler. Kendi durumlarını yüceltmek veya yüce göstermek için başka bireyleri kullanır, hatta onları sömürürler. Arkadaşlık ilişkileri bu yönde ilerler. Başkalarının duygu ve düşüncelerinin onlar için bir önemi yoktur. Bu durumdan dolayı ilişkilerde bencil olarak tanınırlar (Öztürk, 2002).

Spor varyasyonel bir kavram olduğu için, sporun tanımını araştırmacılar farklı tanım ve görüşler ortaya koymuşlardır. Bu durumun sebebi sporun kendi içersin de barındırdığı davranış ve biçim farklılıklarından doğmaktadır. Bu tanım ve değerlendirmelerini aşağıdaki gibi tanımlamışlardır.

Fişek (1983): sporu, insanın doğayla savaşırken kazanmış olduğu ilk beceriler ve geliştirmiş olduğu araçlarla veya araçsız savaşma yöntemlerini, boş zamanlarındaki artış doğrultusunda tek başına veya toplu bir şelil de, barışçı şekilde ve benzetme şekliyle, oyun, oyalanma ve iş durumundan uzak kalmak için amaca yönelik bir şekil de estetik, teknik, yarışmacı biçim de zaman değerlendirme, olarak tanımlamıştır.

Spor, iç ve ya dış faktörlerin etkisi altında motive edilmiş kişilerin nispeten karışık olan fiziksel yeteneklerinin kullanma halini veya fiziksel çabalar sarf etmeyi gerekli kılan kurumsal bir bütünde rekabete dayalı aktiviteler bütünüdür (Coakley, 1986).

Spor belirli bir disipinlin çerçevesinde kurallar bütününe uygun olarak yöntemleri olan çalışmalara dayanan, eğlenmek, güç harcamak, mücadele etme yollu yapılmakta olan bedensel hareketler bütünüdür (Demiray, 1988).

Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problemi; Ağrı ilinde 2014-2015 yılında farklı bölümler de öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin de spor ve farklı değişkenlerinin narsist kişilik boyutların da ne derece etkili olduğu. Araştırmanın alt problemleri şunlardır:

Alt problemler

Üniversite öğrencilerinin narsist kişilik düzeyleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Üniversite öğrencilerinin narsist kişilik düzeyleri ile yaşları arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Üniversite öğrencilerinin narsist kişilik düzeyleri ile aile yapıları arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Üniversite öğrencilerinin narsist kişilik düzeyleri ile kişisel aylık gelirleri arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Üniversite öğrencilerinin narsist kişilik düzeyleri ile öğrenim gördükleri bölümler arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Üniversite öğrencilerinin narsist kişilik düzeyleri ile sınıf düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Üniversite öğrencilerinin narsist kişilik düzeyleri ile spor yapma durumları arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Üniversite öğrencilerinin narsist kişilik düzeyleri ile yaptıkları spor türü arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Üniversite öğrencilerinin narsist kişilik düzeyleri ile spor yapma amaçları arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Üniversite öğrencilerinin narsist kişilik düzeyleri ile haftalık spor yapma süreleri arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Üniversite öğrencilerinin narsist kişilik düzeyleri ile aile ikamet yeri arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Üniversite öğrencilerinin narsist kişilik düzeyleri ile aile aylık geliri arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Üniversite öğrencilerinin narsist kişilik düzeyleri ile anne meslek arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Üniversite öğrencilerinin narsist kişilik düzeyleri ile baba meslek arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Üniversite öğrencilerinin narsist kişilik düzeyleri ile spor yapma amaçları arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; Ağrı ilinde 2014-2015 yılında öğrenim gören 11 bin sayıda, 17-24 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerinin narsist kişilik özelliklerinin spor ve farklı değişkenler açısından incelenmesidir.

Araştırmanın Önemi

Sporun narsist kişilik özellikleri üzerinde etkisinin olup olmadığını incelediğimiz çalışmamızda, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi'nin farklı fakülte ve yüksekokullarında öğrenim görmekte olan öğrencilerinin narsist kişilik özelliklerinin incelenmesi ve farklı değişkenlerin narsist düzeyde etkili olduğu çalışmanın önemini vurgulamaktadır. Yapılan çalışmamız gelecekte yapılacak olan bu tür çalışmalara örnek teşkil etmesi yönünden de önem arz etmektedir.

Araştırmanın Varsayımları

Araştırmanın varsayımları aşağıdaki gibidir:

- Araştırma örneklem grubunun evreni temsil ettiği varsayılmaktadır.
- Araştırmada kullanılmış olan ölçme araçlarının da geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmaktadır.
- Araştırmaya katılan örneklem grubunun sorulan sorulara samimi, doğru cevaplar verdiği varsayılmaktadır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın sınırlılıkları aşağıdaki gibidir:

Araştırmada kullanılan kişisel bilgi edinme formu, narsist kişilik envanterinden elde edilen verilerle sınırlıdır. Araştırma, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi 2014-2015 eğitim öğretim yıllarında farklı bölümlerde öğrenim görmekte olan öğrencilerle sınırlıdır. Araştırma; cinsiyet, yaş, aile yapısı, kişisel

aylık gelir, öğrenim gördüğü bölüm, sınıf düzeyi, aile ikamet ettiği yer, aile aylık gelir, anne meslek, baba meslek, spor yapma alışkanlıkları değişkenleri ile sınırlıdır.

Tanımlar

Narsisizm: Narsisizmin sözlükteki anlamına bakıldığında ise; bireyin kendine duyduğu sexüel istek ve haz anlamı olduğu açıkça görülür (Özsaydın,1984).

Spor: Fizik kondisyonunu iyileştirme amacıyla oyun,mücadele ve yarışma anlayışıyla çerçevesinde yapılan fiziksel etkinliklerdir. Bireysel yada kollektif oyunlar şeklinde ortaya konulan ve genellikle bir yarışmaya zenin oluşturan, belirli kurallara doğrultusunda uygulanan ve ani bir yarar beklemeden yapılan beden hareketlerinin tamamı. (Büyük Larousse, cilt 21,s.10762).

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1.1. NARSİSİZM KAVRAMI

1.1.1. Narsisizm Tarihi

Kişilik yansıması olarak karşımıza çıkan "narsisizm" mitoloji tarihin de suya baktığı esnada kendi yansımasını görerek kendi yansımasına aşık olan ve hayatının geri kalan bölümün de hiç kavuşamayacağı aşkının yani kendisinin peşinden koşan Narkissos'un hayatından gelmektedir (Ozan,Kırkpınar,Aydın,Fidan ve Oral,2003).

Yunan mitolojisinin de; “Kahin Teiresias, daha bebek olan Narkissos’un kendini tanımamasına rağmen uzun yıllar sürecektir hayatı olacağı yönünde kehanetde bulunur. Narkissos'un yaşı ilerledikçe görenlerin hayır diyemeyecekleri kadar yakışıklı, kendisine ulaşmak, onla olmak isteyen sayısız genci hiçbir suçluluk hissetmeden reddeden inatçı ve kibirli biri haline dönüşür. Ameinius ismin de kendisine aşık olan fakat yine reddedilen bir genç, Narkissos vermiş olduğu kılıçla kendini öldürür. Sonrasında Ameinius’un intikam için yaptığı duaya Peri kraliçesi olan Nemesis çağrısına yanıt verir. Olağanüstü güçleriyle Narkissos’un aşık olabilmesini sağlar yalnız bir şartı vardır: şartı “Başkasını sevmesin sadece kendi bedenini sevsin.” der. Narkissos güğün birinde su içmek için nehrin kenarındayken, suyun üstündeki yansımasını görür ve o anda ona aşık olur. Kalan yaşamını ulaşılması imkansız bu aşka hasret duyarak geçirir. Kendini bu acı durumdan sadece ölüm ile kurtarabileceğine inanır ve kendisini bir hançerle öldürür (Daniel, 2003).

Narsisizmin tanımı ile ilgili bir çok görüşler bulunmuş olmasına rağmen davranışsal abakımdan ifadelendirilmesinde büyük bir fikir bütünlüğü vardır. Bu açıdan narsisizm; içe doğru yön almış bir haz duyma, güven ve öz-saygı için başka bireylerden çok kendisine güven duymayı kapsamaktadır. Narsistik bireyler prestij, güç ve hazla mutlu olmakta, diğer bireylerden daha önemli, güçlü, akıllı ve çekici oldukları düşünceleriyle birlikte kendilerini yüceltmektedirler (David,1991).

1.1.2. Narsisizm Tanım

Narsistler bireyler içindeki davranışlarında genellikle kendine güvenli ve sakin bir tavır sergilemektedirler. Sorunsuzmuş gibi görünüyor olma durumları bazıları tarafından “vakur” olma durumuna bağlanmaktadır. Bazılarına göre ise, küstah halleri, kibiri, kurumluluğu ve bireylere olan ilişki durumlarındaki züppe tavrırlılığı, kendini beğenmişliği ve kendine fazla güven duymayı ve hadsizliği göstermektedir. Narsistler, çoğunlukla farkında varmadan, karşılığında bir çaba sarfedip bir şey vermeden, başka bireyleri kendi istekleri doğrultusunda kullanmakta, onları sömürerek onlardan kendi arzularını yerine getirmelerini beklemektedirler. Dolayısıyla mütevazilikten uzak bir şekilde aşırı derecede ben merkezci ve verici tavırda kişiler olarak görülürler. Tüm bunlar Freud'un ilgisini çekmiş ve bu konuya eğilmiştir (Köroğlu ve Bayratar,2007).

Freud, narsisizmi libidinal (cinsel içgüdü – cinsel enerjinin dinamik belirtisi) yatırımın dış dünyadan ayrılarak kendi dünyasına çevrilmesi olarak tanımlamış ve sonrasında birincil ve ikincil narsisizm olarak iki çeşit narsist durumdan söz etmiştir. Birincil narsisizmi, önce çocuğun libidinal durumunun dış objelere değil, tersine kendi iç dünyasına yöneltmesi ve diğer çocukların yaşaması gerekli olan özel bir olgunlaşma süreci olarak tanımlamıştır. Freud ikincil narsisizmi ise, sonraki dönemlerde ilişki durumların da yaşanmış olan engeller ve düş kırılmaları sebebiyle dış dünyalarına yapılan libidinal yatırımın, dış objelerden ve bireylerden geri çekilme şeklinde benliğe yöneltilmesi olarak ifade etmiştir. (Rozenbaltt-Shahal, 2002).

Freud, aynı zamanda, narsisizmi; cinsel gelişim sürecinin bir evresi olarak ele almıştır. Aynı zaman da bir kişilik yansıması olarak narsistikden ilk kez 1961’de söz etmiştir. Freud, bu kişilik özelliğine sahip kişilerin; temel ilgilerinin kendilerini koruma amaçlı ve liderlik rolünü benimsemeye hevesli olduklarına değinmiştir (Freud,1961).

Aslında Freud “narsistik” terimini, klinik anlam da bireyin kendi vücuduna cinsel bir obje gibi davranması aynı zaman da nitelikli bir cinsel sapkınlık olarak; bir ruhsal-cinsel gelişim aşamasında, kişinin libidinal olarak kendine yatırım yapmış

olduğu doğal bir aşama manasında; nesne ile ilişkilerinde iki farklı durumu ve özgüvenin değişik yönlerini anlatmak için en az dört değişik anlamda kullanmıştır (Doğaner, 1996).

Freud'un ölümü ardından, normal ve anormal görünen davranışların merkezinde yatmakta olan dinamik ve psiko-genetik etkenlerin incelenip araştırılmasınağlayan yaklaşım olan psikoanalitik düşünce, gelişmesini devam ettirmiştir. Birden fazla teorisyenin ve terapistin, normal kişilik ve kişilik bozuklukları üzerinde, Freud'un geliştirmiş olduğu kavramları kullanarak geliştirmiştir (Crider-Goethals-Kowonough-Solomon,1983).

Freud sonrası psikanalistlerden Karen Horney'e açısından; narsistik kişilerin diğer bireylere duygusal bağlantılarının fazla zayıf olduğuna ve sevmeye seviyesini yitirmiş olmanın boşluğunda yaşadıklarına ilgi çekmiştir. Bu şekilde benlik kabarması; yok olma tehlike durumunun olduğu koşullarda yaşamını sürdürebilmek için gerekli olan kendine duyduğu saygıyı sürdürme ve ya sevginin var olmadığı durumda, hiç olmazsa beğenilerek bu boşluğu doldurmaya çalışma çabalarının bir anlatımıdır. Bu nedenle narsisizm kendini sevmekten çok, aslında kendine yabancı olmayı göstermektedir. Karen Horney, narsistik benlik kabarmasının üç patolojik sonucundan söz etmiştir (Gençtan, 2004):

- Çalışmanın kendisi bir doyum aracı olarak görülmediği için üretkenliğin azalma durumu,
- Kendince herhangi bir çaba göstermeksizin yaşadığı çevreden çok şey beklemesi,
- Devam eden acılar ve düşmanca tutumlar sonucun da insan ilişkilerinin giderek bozulmaya uğraması.

Kernberg narsistik kişinin kabarmış benliğini, başkalarına bağımlı olmaya karşı geliştirilmiş bir savunma mekanizması olarak değerlendirmiştir. Narsistik özelliklere sahip kişilerin sürekli kendini başkaları ile kıyasladıkları ve aşagılık duyguları içinde kıvrandıkları ve başkalarının sahip olduklarına sahip olabilmek için yoğun bir arzu duydukları görüşündedir. Narsistik kişiler için yaptığı tanımlamaların genelinde yüzeysel nesne ilişkileri dışında hiçbir şeye sahip olmayan varlıklar olduğunu öne sürmüştür (Gençtan, 2004).

Kernberg narsistik kişilik bozukluğunu, ideal benlik, ideal nesne ve gerçek benliğin birleşmesinden oluşan görkemli bir benlik olarak tanımlamıştır. İdeal benlik, sağlıklı ebeveyn davranışları neticesinde gelişmektedir. Çocuk kendisine ilgi gösteren kişilerin güvenilmez olduklarını algılamakla beraber temel gereksinimlerini engelleyen bireyelere karşı bağımlılığından kaynaklı çaresizlik duygularını tolere edememektedir. Sonuç olarak, tehlikeli ve engelleyici nitelendirilen dünyaya karşı kendini savunmak için, kusursuz ve kimseye ihtiyacı olmayan, idealize edilmiş benlik imajı oluşturmaktadır. Çocuğun hissettiği mahrum bırakılmışlık duygusu arttıkça, idealize edilmiş benlik o kadar güçlendikçe, bu da çocuğu gerçek duygu ve ihtiyaçlarına yabancılaştırmaktadır. İdeal nesne ise, narsistik özellikleri olan bireyi, gerçek benliğin umursamaz kendi görünüşüne duyduğu öfkesinden korumak amacı ile oluşturulan, gerçek nesnenin, gerçekdışı yardımsever imaj durumudur. Çocuk, ebeveynleriyle gerçekleşen psikolojik ayrılmanın uyumlu şeklini yaşamamıştır, çaresizlik hali ve öfke gibi hislerine kendini teslim edip ebeveynlerini “kötü” gibi kabul etmektense, “iyi” olduklarını düşünme çabası içerisinde. Bu mekanizma durumu “bölünme” olarak anılmaktadır (Kingston,2003).

Narsistik çocuk kendi kendine yeter olduğunu görmek istemesine rağmen, gerçek durumda oldukça muhtaçtır ve bu kusursuzluk imajını koruma altında tutabilmek amacı ile sürekli olarak başka bireylere güven ihtiyacı duymaktadır. Bu kusursuzluk imajı, “görmeli benliği” işaret etmektedir (Kingston,2003).

Narsisizm, psikanalizin son dönemlerde, önemli bir şekilde ilgilendiği en bilindik çalışma alanlarından birisidir. Klinik psikolojide narsistik olgulara gösterilen bu yoğun ilginin doğurduğu klinik ilerlemelerin de gösterdiği yolda, Amerika Psikiyatri Birliği (American Psychiatric Association-APA) ise narsisizm kavramını kendi tanısal sınıflandırmasına eklemiştir. APA’nın Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel Elkitabı’nın (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders-DSM –III, 1980) ele alınmış versiyonunda narsistik kişilik bozukluğu şu klinik ölçütler yoluyla tanımlanmaktadır: grandiyöz (gösterişli, görkemli) bir şekilde eşsiz olma duygusu; sınırsız güç, zekâ, başarı, güzellik veya aşk fantazileriyle meşgul olma; teşhircilik; eleştiriye, başka kişilerin ilgisizliğine veya başarısızlığa gösterilen aşırı duyarlılık; herhangi bir sorumluluk üstlenmeden özel bir imtiyaz beklemek ve bunla beraber hak idda etmek; kişiler arasındaki ilişkilerde sömürücülük, yüksek

değersizleştirme ve yüceltme kutupları arasında farklılık gösteren ilişkiler ve eşduyum yeteneğinden yoksunluk (Hyman, akt:Doğaner-Ayan, 1989).

Daha sonraki gelişmeler çerçevesinde hazırlanmış olan DSM-IV’de ise narsisistik kişilik bozukluğu; aşağıdaki maddelerden beş tanesinin veya daha fazlasının belirmesi ile, erken erişkinlik dönemi süresin de başlayan ve birçok değişik faktörler altında ortaya çıkmakta olan, üstün görme duygu hali, beğenilme ihtiyacı, empati yapamama durumunun olduğu devamlı davranış kalıbıdır.

1. Kendinin aşırı önemli olduğunu düşünme, başarı ve yeteneklerini abartarak yeterli bir başarı göstermeden üstün biri gibi olarak görünme ve bilinmeyi bekleme.

2. Bitmeyen güç, zekâ, başarı, güzellik ve mükemmel sevgi üzerinde düşüncelerde olma.

3. Eşi bulunmaz ve özel olduğuna ve sadece özel ve ya toplumsal durumu üst düzey bireylerin kendini anlayabileceğine veya sadece onlarla arkadaşlık kurması gerekliliğine inanma.

4. Aşırı beğenilmek isteği.

5. Hak kazandığı duygusuna sahip olma. Kendinin, bilhassa kayırılması gereken bir tedavi yönteminin uygulanacağı düşüncesi içinde olma veya bu beklentilerine doğrultusunda hareket etme.

6. Bireyler arası ilişkilerinde kendi istekleri için kullanma ve kendi çıkarlarına ulaşabilmek için başkalarının zayıf yanlarını kullanma.

7. Empati yani eş duyum yapmaktan kaçınma yani başka bireylerin his ve duygularını öğrenip, tanımlama ve ihtiyaç olduklarının farkına ulaşp, bu ihtiyaçların yerine getirilmesi konularında isteksiz olma.

8. Zamanın çoğunda başkalarını kıskanarak, başkalarının da kendini kıskandığına inanma.

9. Kendini beğenmiş küstah, davranış veya tutumlar sergileme; gelen eleştirilere karşı aşırı öfke, utanç ve küçük düşme tepkilerinde bulunma. (Köroğlu,1994).

Narsistik kişilik bozukluğu görülen bireyler; kendilerini her yönden kendini aşırı beğenen, üstün gören, devamlı beğeni isteyen; bulundukları her yerde hemen özel ilgi görmek isteyen, üstün bir yerde olması gerektiğine inanan bireylerdir. En karizmatik, en çekici, en başarılı birey odur. Böylesine yoğun narsistik beklentiler sonucunda hayal kırıklıkları ve beraberinde çöküntülerde tabi ki olasıdır. Kişinin benlik saygısı, dışardan gelen beğeni ve onaylarla beslenmektedir. Narsistik kişiler eleştirilere dayanıklı değildir ve sürekli övgü bekledikleri için, davranışlarının tümü bunları elde etmeye yöneliktir. Beklentileri karşılanmadığı zaman kırgınlıklar, bunaltı ve çökkünlükler olabilir. Kendilerini yüceltmek veya yüce göstermek için diğer bireyleri kullanır, hatta onları sömürürler. Arkadaşlıkları da hep bu yöndedir. Başkalarının duygu ve düşüncelerini önemsemezler. Bundan dolayı ilişkilerde bencil olarak bilinirler (Öztürk, 2002).

1.1.3. Narsistik Kişilik Bozukluğu ve Türleri

1.1.3.1. Narsistik kişilik bozukluğu

Kişilik, bireye ait kalıcı özellikler anlamına gelmesinin yanı sıra kişinin davranışsal ve duygusal etki ve tepki durumları önceden bilinebilir, sabit bir durumdur. Kişilik bozukluğu ise “normal kişilik”ten sapma durumu olarak görülür. Kişilik bozukluğuna ait değerler, toplum ve topluluklar, dünyaya karşı algı ve benzeri durumlara sebep teşkil etmektedir. Kişilik bozukluğunda yaygınlık ve sıklık olayları kültürlere, toplumlara ve ya toplumu meydana getiren kişilere bağlı olarak değişiklik gösterebilmektedir (Özçetin,Maraş,Ataogluveİçmeli,2008).Şimdi de birçok lider, işadamı vb. pozisyonlardaki kişilerde bu durum söz konusudur (Sayar, 2003). Narsisizm özellikleri olan kişiler amaçları kapsamında başka bireyleri kullanır, kendilerine olandan daha fazla değer vererek, çevresinden de aynı seviyede değer görmeyi umarlar. Ancak, buna rağmen kendileri çevrelerindeki kişilere empatik davranışlar gösteremezler. Özellikle tüketimin yoğun olduğu toplumlarda, narsistik kişilik bozukluğu diğer toplumlara nazaran oldukça yüksek oranda görülür (Doğaner, 1996).

1.1.3.2. Narsistik kişilik kozukluğu türleri

1.1.3.2.1. Normal narsisizm

Normal narsisizm, kişinin yakın çevresi ve kendisi ile uyum hali ve çevresinin isteklerini karşılayabileceği duygumunu benimsemesidir (Rozenblatt, 2002). Bu benimseme, özgüveninin herhangi bir kuşku duyulmaksızın olabildiğince yüksekte olması ve başka bireyler tarafından iletilen eleştirilerin birein benliğini olumsuz şekilde etkileme gücünün en aza indirildiği durumdur. Kişi çevresindekilerin düşünce ve görüşlerine değil, kendisiyle ilgili olan düşünce ve görüşlerine odaklanması ile beraber özgüvenini bu şekilde besler (Akhtar, 1989). Kişinin diğer bireyler tarafından beğenilme, sevilme, takdir edilme gibi tepkiler görmesi her insanda bir doyum oluşturur. Bu beklentiler ve hatta gereksinimler narsistik gereksinimlerinin kendisidir. Bu gereksinimlere herkes ihtiyaç duymaktadır. Fakat bu gereksinimlerin ifadesi bazen de olumsuz duyguların yaşantılanmasına sebep olabilmektedir. Aslında gaye toplum tarafından kendine göre hak etmiş olduğu değeri almak ve çevre tarafından kabul görmektir. İşte bu gereksinimin beslenebilmesi için kişi her şeyi yapmaya hazır olabilmektedir. Bu çabasının peşinden kendine göre hak ettiğine inandığı değeri ve ya kabul edilmeyi yaşayamayan birey narsistik bir kırılma yaşayabilir. Bu narsistik kırılma günlük yaşam olayları ile, ufak tartışmalarla, hatta bdiğerlerine göre çok önemsiz olarak görünen durumlarla da ortaya çıktığı görülebilir (Özmen, 2006).

1.1.3.2.2. Patolojik narsisizm

Patolojik narsisizm görülen kişiler, başkalarının düşüncelerini önemsemeyen ve kendinden emin bir davranış şekli gösteriyor olmasına rağmen içsel süreçte tümüyle başka bireylerin düşünceleriyle doyurulmaya açık bireylerdir. Bu kişiler, dış görünüşlerindeki abartılı güven duyguları ve kendinden emin tharaketlerinin tersine iç dünyalarında kendilerine güven duymayan kişilerdir. Patolojik narsisizmdeki en önemli durum kişinin tamamen dış dünyadan gelen yorumlar sayesinde beslenmeye açık ve hatta muhtaç olmasıdır (Kernberg,1975).

Normal narsisizm ile patolojik narsisizmin farkını ortaya koyan ve ayrımını ortaya çıkaran en önemli nokta da budur. Aynı zamanda patolojik narsisizmi olan

kişiler kendi içlerinde kendilerinde görüp, farkettileri olumsuz durumlarını çevrelerine yansitarak kendilerini rahatlatma yolunu seçmektedir. Bundan dolayı; patalojik narsisizmi olan kişiler kendilerine yönelik yapılan olumsuz duygu haline, eleştiri durumuna aşırı hassas tavırlar ve tepkiler (aşırı bir öfke, saldırganlık) sergilerler (Kernberg,1975).

Yapılan araştırmaların sonuçları gösteriyorki narsistik kişilik bozukluğuna sahip bireylerin 6 temel davranışsal bir yatkınlığının olduğı gözlemlenmiştir.

1) İnkâr: Tolere edilemeyen çatışma, kaygı ve duygusal acı ile başa çıkabilmek için seçilen ilkel ve tehlikeli bir yol olarak tanımlanmaktadır. Narsistik kişilik genellikle ideal ve gerçek benlik arasındaki farkı inkâr etmek ile karakterize edilmiştir. Narsistik bireyler, inkâr sayesinde kendileriyle ilgili olabilecek hatalarını görmezden gelebilmeyi ve bu hatalarının sorumluluğunu almayı reddetmeye çabalamaktadırlar.

2) Ussallaştırma (Rasyonalizasyon): Kişilerin, kabul edilemez davranış ve duyguları kabul edilebilir göstermek için kullandıkları bir girişimdir. Bu mekanizma, bilinç düzeyinde itici olduğı bilinen durumları, kabul edilebilir kılma ihtiyacından doğan, kendini kandırmayı içermektedir. Narsistik kişiler ussallaştırmaya, benlik saygılarını tehlikede hissettiklerinde başvururlar ve bu mekanizma ile insanların, olayların ve nesnelerin kendilerince anlamlarını değıştirirler.

3) Kendini Yüceltme: Kişinin yetenek ve başarılarına aşırı değeri biçme eğilimini ifade etmektedir. Bu aşırı değeri biçmeler genelde, duygusal açıdan önem taşıyan, hazzı ulaşma amacındaki bilinçsiz arzuların fanteziler yönündedir. Narsistik kişilerde bu fantezilere, gösterişçiliğe olan aşırı eğilim, eşi bulunmazlığa olan istek ve yaralanamaz olma duygusu eşlik etmektedir. Kendini yüceltme için duyulan ihtiyacın bir diğeri tezahürü, kişinin gerçeğı seçici bir algı aracılığı ile kendince değıştirme eğilimi olarak kendini göstermektedir. Bireyin başkalarını sadece kişisel kriterleri aracılığı ile değeriendirmesi, kendisi ile ilgili olumlu bilgileri ayıklayıp onları öne sürmesi ve benlik algılarını destekleyecek olayları hatırlaması, kendini yüceltme davranışına örnek olarak gösterilebilir.

4) Egoist Nitelikler: Birey, olaylarla ilgili kendine hizmet eden, hazzı ve olumlu sonuçları içsel nedenlere, olumsuz sonuçları ise dışsal nedenlere bağlayan

açıklamalar ileri sürme eğilimidir. Narsistlerin yüksek egoist nitelikler sergileyecekleri ve bu suretle kırılabilir ve esnek olmayan özsayıgılarını korumak için kendine hizmet eden özellikler sergileyecekleri düşüncesi genel olarak bilinen bir şeydir.

5) Narsistik Hak Görme Algısı: Burda kişilerin başkalarından faydalanmaya hakları olduğuna dair kuvvetli inançları tanımlanmaktadır. Narsistlerin, başkalarına olan ilgisizlikleri ve empati yeteneğindeki yetersizlik ve bu kişilerin hayranlıklarını ve onaylamalarını elde etmeye yönelik tatmin edilemez istekleri narsistik hak görme algısı ile ilişkilidir. Narsistik kişiler bu durumda, küçük görmekle birlikte saygılarına ve onaylanmalarına ihtiyaç duydukları kişiler tarafından tehdit edilmiş hissetme ikilemiyle karşılaşmaktadırlar; İnkâr, ussallaştırma, kendini yüceltme, egoist nitelikler gibi birçok narsistik kişilik durumu bu yatkınlığı desteklemektedir.

6) Anksiyete: Ego savunma mekanizmalarını düzenlemek için tahsis edilmiştir. Lasch, “Narsistler bir hayran kitlesi bulunmadan yaşayamazlar; aile bağlarından ve geleneksel sınırlamalardan bağımsız görüntüleri, onları yalnız kalabilecek kadar özgür kılmaz ya da bireyliği ile onur duymalarını sağlamaz, aksine güvensizliğine katkıda bulunur.” sözleriyle narsistik kişiliğin bu durumunu ifade etmiştir (Andrew, 1997).

Narsistik kişilik bozukluğu, içsel süreçlerindeki durumları projektif testler yardımı ile değerlendirildiği zaman birçok kişide değersizlik ve depresyon ön plana çıktığı görülmektedir. Ulaşılan sonuçlar değerlendirildiğinde, başarıyla ile sağlıklı bir şekil de sağlanamayan özdeşim kişiyi olumsuz bir şekilde etkilemektedir. Bunu erken dönem obje ilişkilerinde yansıtan birey, üstbenlik yapılanma aşamasında yetersiz durumlar yaşar, içini doldurmak için uğraşan lakin bunu bir türlü başaramayan kişi yoğun bir şekilde değersizlik duygu halini yaşamak aynı zamanda bu duyguyu tadmak zorunda kalır. Farklılaşma durumuna dayanamayan, dürtü vermeyen, çatışma ve depresif kurumuşluk hali ile başatme amacı içerisine düşen kişinin durumu duygusal doygunluğa ulaşmayan hastanın bir içsel süreci olarak bilinerek ele alınır (Güler, 2012).

1.1.4. Narsisizm Seviyesinin Ölçülmesi

‘Narsisistik Kişilik Bozukluğu’ belitisinnin söylenebilmesi için birçok projektif ve objektif testler mevcuttur. Psikolog tarafından öğrenilmek istenen ama testi alan bireyin kendisinin bilinç seviyesinde bulunmayan bilgileri ilk olarak projektif testlerle ile öğrenebiliriz. Bu testler bilinçdışının ortaya çıkmasını sağlayan testlerdir. Projektif testlerde uygulayan birey katılımcının test anındaki bütün davranışlarını dikkate alıp kayıt altına almak zorundadır; çünkü davranışların her biri bir anlam göstermektedir (Schafer, 1967). Yapılan uygulamaların uzun sürmemesi ve karmaşık sorulardan oluşmaması projektif testlerin önemli bir özelliğidir. Narsisizm için en çok yapılan projektif test "Rorschach Testi"dir. Rorschach testi mürekkepten lekelerinden 10 kartı içeren anlaşılabilirliği çok basit ve uygulayan bireye uygulanan kişilik hakkında bilhassa dinamik özellikleriyle hakkında bilgi veren önemli projektif bir testtir (Cansever,1963).

Mürekkepten lekelerle yapılan il test 1895 yılı içerisinde Binet tarafından psikoloji yıllığıyla yolaşanayınlanmıştır. Fakat, Binet bunu tasarım kanıtı olarak ele almıştır ve bu çalışma birçok psikologunda çalışmasına ön ayak olmuştur. Fakat bu konuda psikoloji dünyasında en önemli olan ve şu anda halen kullanılmaya devam edilen çalışmayı yapan İsviçreli psikiyatrist Hermann Rorschach olmuştur (Cansever,1963).

Bireye narsisistik kişilik bozukluğun olduğunu var olduğunu söyleyebilmek için kullanılan çok fazla objektif testde bulunmaktadır. Objektif kişilik testleri, projektif testlerin tam tersine yapılandırılmış olan malzeme içeriklidir. Aynı zamanda objektif testler ise standart bir yorumlama ve puanlama prosedürlerine sahiptirler. Kişiliği ölçmek için kullanılan birçok kalem- kağıt testi diğerleri gibi objektif testler başlığı altındadır. Narsisizmle ilgili yapılan bir çok araştırma ve çalışmada Narsistik Kişilik Envanteri (Narcissistic Personality Inventory)'nin kullanımı uygun görülmüştür (Cansever,1963).

Dr. Robert Raskin ve Dr. H.C.S. Hall tarafından ilk defa Narsistik Kişilik Envanteri, 1979'da geliştirilmiştir. Peşinden, Robert Raskin ve Howard Terry tarafından şimdide de kullanılmakta olan hale getirilmiştir. Ölçeğin Türkçeye çevrilmesi,güvenirlik ve geçerlilik çalışması , Hakan Kızıltan tarafından “Narcissistic

Personality Inventory (NPI)" Ölçeğinin Türkçe Formu Dil Eşdeğerliliği, Güvenilirlik ve Geçerlilik Çalışmaları" isimli yüksek lisans teziyle yapılmıştır. Bu çalışma ile birlikte narsistik kişilik bozukluğu ölçeği Türkçeye formata çevrilmiş ve bu konudaki Türkçe araştırmalara yardımcı olmuştur (Timuroğlu, İşcan ve Özmen, 2012). Daha sonraları 2006 yılında, NPI ölçeği olarak 16 soruya düşürülerek tekrar düzenlenmiştir. Bu şekilde 16 sorudan oluşan bir ölçek hem zaman kaybını ortadan kaldırmakta hem de katılımcıdan dolayı kaynaklanabilecek olan hata oranını düşürmektedir (Ames-Anderson, 2006). Ölçeğin Türkçeye geçerlilik ve güvenilirlik çalışması ise Salim Atay tarafından (2009) yapılmıştır (Atay, 2009).

Narsisizmle ilgili yapılan objektif ve projektif çalışmaların kendi aralarında ve birbirleriyle karşılaştırılması sonucunda ortaya çıkan bulgular dikkate değerdir. Objektif testlere bakıldığı zaman narsisizm ile demografik özellikler arasında anlamlı derecede olumsuz ya da olumlu ilişki bulunamamıştır (Atay, 2009)

1.2. SPOR

1.2.1. Sporun Anlamı

Evrimleşmenin ardından spor değişik formlarıyla insan toplumunun hayatında yerini almıştır. Çağımızın il dönemlerinde yaşam şeklinin bazı modelleri, daha sonraları spor olgusunun doğmasına sebep olmuştur. Şöyle ki; çağın ilk zamanlarında insanoğlu doğada vahşi hayvanların saldırılarından kendilerini koruyabilmek için kaçıp saklanmak ve koşmak zorundaydı. Bu durum tarihin ilk koşularını ortaya çıkarmıştır.

Yine ilk çağlarda insanoğlu yaşamını sürdürebilmek için beslenmek zorundaydı. Bu dönemde taşları, mızrakları gerekse okları vahşi hayvanları öldürmek için kullanmak zorunda kalmıştır. Bu durumda tarihin ilk "Gülle atma", "Cirit atma" ve bunla beraber "Ok atma" müsabakalarını oluşturmuş oldu.

Diğer bir yönden insanoğlu eşini seçmek veya onu korumak için diğer insanlarla dövüşmek zorunda kaldı. Tabiki bu durumda kuşkusuz tarihin ilk "Güreş" ve "Boks" müsabakaları adı ile adlandırılabilir.

Takip eden dönemlerde uygarlıkta gelişme başladıktan sonra peşinden insanoğlu için “Boş Zamanlarını Değerlendirme” başka bir deyişle “Rekreasyon” kavramı meydana çıktı. İlk olarak bu kavram boş zamanı bulunan; doğal olarak yaşamını v gereksinimlerini sağlamak için çalışmak zorunda olmayan veya ekonomik durumu çok üst düzey olan kesimde ortaya çıktı. Bu ekonomik seviyesi yüksek ve boş zamanı olan kesim için spor yaşantının bir parçası olarak rol almaya başladı. Bazısında avlanma, bazısın da evcilleştirilmiş olan hayvanlarla, bazılarında ise at vb şekillerde görüldü (Saltuk, 1999).

Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin kültürel olarak başlangıcının tarihsel dönemdeki gelişimi kesin olarak bilinmemekle beraber bunu insanın yaşamı süresince güvenliğini sağlayana ve yükselten değerlerin uygulandığı çağlara kadar götürmek mümkündür. Bu durumda, beden eğitimi ve sporun yaşama zorunluluğu, sağlıklı kalma aisteği, eğlence ve boş zamanı geçirme gibi belli amaçlara yönelik uygulamalarını insanlık kadar eski devirlere mal etmek mümkün olarak görülmektedir (Apman, 1972).

Hareketlerin orjinal halleri çok eskiye, ilk çağlara kadar uzanır. Belliki insanoğlu kendini ifade olanağını bir bakıma hareket olarak ortaya koymuştur. Kültürden de eski olan hareket ve oynama yönelimi, bazıları bireyin en önemli uğraşlarından biri olarak görülmüştür.. Araştırmacıların kimisi kişinin mutluluğunu hareketler ile oyunlar arasındaki aralığı kapatmak diye tanımlarlar. Bu durumdan hareketle, kişi oyunu hareket gibi yaptığı ölçüde daha güçlü, dolayısıyla daha mutlu olmuştur. Tarih boyunca, vücut kültürüne verilen önemin başlıca nedenlerinden biri de; güzellik ve estetik anlayışla birlikte ruhun yanında bedeninde eğitilmesi düşüncesidir. İnsanın gerekli amaçlar ve gereksinimler doğrultusunda eğitilmesi ve yaşam kalitesinin daha yükseğe taşınması kendi ile beraber bazı değişiklikleri ve yenilikleri kendiliğinden getirmiştir. Bundan dolayı toplumların zaman içerisinde daha yüksek bir kültür seviyesine ulaşmasıyla, vücut hareketlerinde belli bir senteze dayandırılan ve vücudun belli yörelerini geliştirmeyi hedef alan hareketler, uygulama alanının içerisinde alınarak bu yönde yeni tekniklere ve gelişimlere gidilmiştir. Bu değişimler, beden eğitimi ve sporun amaçlarının şekillenmesi ve gelişmesini sağlamıştır (İnal,2000).

1.2.2. Sporun Tanımı

Spor varyasyonel bir kavram olduğu için, sporun kendi içinde tanımı araştırmacılar farklı görüş ve tanımlarla orataya koymuşlardır. Bu durumun sebebi sporun kendi bünyesinde sahip olduğu davranış ve biçim farklılıklarından doğmaktadır. Bu tanım ve değerlendirmeleri aşağıdaki tanımlamışlardır.

Fişek: Sporu, bireyin doğa ile vermiş olduğu savaşta kazandığı ilk becerileri, yetenekleri ve geliştirdiği araçlı veya araçsız savaşım metodlarını, boş zamanındaki fazlalığa paralel olarak tek yada toplu olarak, barış yanlısı bir biçimde ve benzetim yoluyla, oyun, oyalanma ve işten uzak kalmak için kullanılmasına dayalı olarak estetik, teknik, yarışmacı ve toplumsal bir süreçtir, şeklinde tanımlamıştır (Fişek, 1983).

Spor iç ve dış faktörler ile motive edilmiş kişilerin nispeten karmaşık şekilde fiziksel yeteneklerinin kullanımını yada fiziksel çaba sarfetmeyi gerektiren kurumsal bir şekilde rekabete dayalı aktiviteler bütünüdür (Coakley, 1986).

Erkal (1982) : Bireyin tabi çevresini beşeri ve çevre haline çevirme durumda elde ettiği yetenekleri geliştiren, belli başlı kurallar çerçevesinde araçlı yada araçsız, ferdi veya toplu bir şekilde, boş zaman faaliyeti kapsamı içinde yada tüm zamanını alacak şekilde mesleki bir hale getirerek yaptığı sosyalleştirici, toplumla bütünleşmeyi sağlayan, ruh ve fiziği önemli ölçüde geliştiren rekabet, dayanışmacı ve kültürel bir olgu olarak tanımlamıştır.

Spor, kişinin ruh ve beden sağlığını geliştirilmesi, belli başlı kurallar çerçevesinde rekabet ölçüleri içinde heyecan duyma mücadele verme, yarışma ve üstün gelme ve asıl anlamda başarı gücünün ilerletilmesi kişisel açıdan en üst noktaya çıkarılması yoluyla gösterilen yoğun çabalar bütünüdür (Aracı, 1999).

Spor: Fiziksel kondisyonu geliştirmeyi amaç edinen oyun, yarışma ve mücadele anlayışı kapsamında yapılan fiziksel bir etkinlik. Aynı zamanda spor kişisel veya kollektif oyunlar şeklinde gerçekleştirilen ve genellikle bir yarışma şeklini alan, kesin kurallara doğrultusunda uygulanan ve ani yarar beklemeden yapılan beden hareketlerinin bütünü şeklin de tanımlanabilir (Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi).

Spor belli bir disipipline ve kurallara uymak şartıyla yöntemli çalışmalara dayanan, eğlenme, güç sarfetme, mücadele yollu yapılan bedensel uğraşlardır (Demiray, 1988).

1.2.3. Sporun Tarihi Gelişimi

Spor tarihi, spor biliminin araştırma ve öğretme alanının sadece bir bölümünü daha doğru bir ifade ile bir alt disiplini oluşturmaktadır. Bir diğer yönüyle spor tarihinin temeli genele tarih ile bağlantılıdır. Spor tarihi, spor ve tarih biliminin ışığı altında sanat, tıp, müzik tarihi vb. alanların tarihi gibi algılanarak geçmiş dönemlerde meydana gelen olayları incelemektedir.. Spor tarihi bir yandan beden eğitimi ve spor tarihini incelerken, diğer yandan cimlastik, aletli çalışmalar, oyun ve beden kültürünün geçmişte ortaya koymuş olduğu görüntüleri incelemektedir (Rasim ve Engin, 2003).

Tarihteki ilk sporları, ister araçlarla, ister araçsız yapılsın, savunma ve saldırma kökenine dayanmaktadır. Bir başka ifadeyle, insanoğlunun doğa ile girmiş olduğu ölüm kalım savaşı zorunlu bedensel eylemlerinden kaynaklanmaktadır.

Bunun en belirgin örneği süphesiz avcılarının neredeyse elli bin yıl önce geliştirmiş oldukları mezotolik çağ toplumlarının da önem verilmesi gereken bir beceri olarak gördükleri okçuluğun, i.ö. 3000 zamanlarında tunç teknolojisinin bir ürünü ve tarihin ilk iki devletlerinden biri olan Mısır'da prens ve soylu kesimin hedef atışlarındaki başarılarının titizlik ve itina ile kayıt altına alındığı bir yarışma amacına dönüşmesidir (Fişek, 1998).

İnsanlığın ilk dönemlerinden sonra tarih sürecinin uzadığı en eski devirlerde spor faaliyetlerinin ilk olarak M.Ö. 5000 li yıllarda Sümerlerde görüldüğü kabul bilinmektedir. Dicle'nin doğusunda yapılmış olan kazılar sonucunda Sümerler'e air yarış arabası ve bunu idare eden sporcuyu işaret eden tabletler çıkmıştır. Bunun yanı sıra Sümerlerin Grawi adı verdikleri yüzme tekniğini, yay ve ok kullanımını bildikleri ve bunu askerlerine öğrettikleri bilinmektedir (Kunter, 1938).

Eski Yunan döneminde sporun geçmişine benzer spor hareketlerinin hangileri olduğunu Homeros'un İlyada ve Odesa'sından bilmekteyiz. İlk spor çeşidi olarak, koşmanın yanı; atletizmin daha sonraları güreş ve disk atma olduğu bilinmektedir.

Yapılan sporlarda önceleri belki de toplumsal ve ekonomik gayeler düşünmüyorlardı. Lakin bunları yapacak zaman bulamamaları, spor etkinlikleri için özel alanlar yapmaları, sporu bugün bildiğimiz anlamına göre yapmaya başladıklarının bir belirtisidir.

M.Ö. 2000 yıllardan itibaren ilk cimnasyumların polis devleti olan Lakemonya'da inşa edildiği bilinmektedir. Bunla beraber en büyük cimnasyumlar ise, Sparta şehrinde yer alıyordu. Cimnasyumlarda, spor faaliyetleri karışık bir şekilde gerçekleştirilmezdi. Eski Yunan şehir hukukuna göre, her halk sınıfının ayrı birer cimnasyumları bulunmaktaydı (Fişek, 1985).

Antikçağdaki tüm spor merkezli etkinlikler, dinsel bir karaktere sahipti. Dinsel açıdan spor, hem izleyenleri hemde sporcuları aykırı tutumlardan kaçınmaya yönlendiren, hem yaptırımları geçerli kılan, hem de şenliklerin sürekliliğini sağlayan bir unsurdur. Her şenlik bir tanrı ya da tanrıça adına yapılırdı. Olimpiyatlarda buna bir de tanrısal ant eklenmekteydi. Oyunla Penelopes'da Kronos dağı eteklerinde Alpheios Irmağı kıyısında kutsal bir alan olan Olimpia'da düzenlenirdi (Erdemli, 1996).

1.2.4. Sporun Sosyolojik Boyutu

Sosyolojik açıdan konuyu ele alırken terminolojideki iki kavramı açıklamak durumundayız. İlk bakışta farksız gibi görünen bu iki kavramın kapsamaları değişiktir. Spor ve sosyoloji arasındaki ilişkilerin açık ve seçik olarak görülebilmesine yardımcı olan bu ayrım, konuya teorik ve pratik açıdan açıklık kazandırmaktadır.

Spor sosyolojisinde ilk kısım sporun bir başka ifade ile sportif faaliyetlerin ve spor faaliyetinin kendisidir ve daha çok bu sektör içindeki tutumlar değerlendirilir. Bu mikro yönden değerlendirmeler getirmektedir. Sporcu- antrenör, spor tesislerinin kullanım oranı, spor hekimi- sporcu ilişkileri, çeşitli branşlarda eğitici teknikler sporda alt yapı özellikleri, sporda kullanılan araç ve metaryelleri, beslenme içeren konular daha çok mikro konulardır. Aynı durum eğitim sosyolojisinde de söz konusudur. Eğitim sosyolojisinin de başlangıcı bizzat eğitim sektörünün içidir. Burada eğitim sistemi, uygulanan metod, müfredat programları, öğretmen-öğrenci, öğrenci-dershane ilişkileri gibi konular gündeme gelmektedir (Erkal, 1991).

Sosyolojik yönden spor ise konuya makro çerçeveden geniş bir perpektiften bakıştır. Burada uygulama alanı alan bizzat toplumun işleyen bütünü ve sosyo - kültürel bir yapı içinde, bütünden bir parçaya, spor alanına yaklaşmıştır. Toplum bizzat içinde ortaya çıkış durumlarıyla yerine göre bir olay, yerine göre bir olgu niteliği taşıyan spora toplumun bütünü çerçevesinde yaklaşmak daha uygun olabilir. Uygulama metodu olarak bütün hesaba katılmadan o bütün içerisinde yer alan bir parçanın incelenmesi, yanlış ve eksik değerlendirmelere sebep olabilir. Sosyolojik açıdan eğitimin kendisi bu özellikleri taşır. Buradaki çıkış noktası toplumun ilmi olan sosyolojinin bizzat kendisidir. Bu bakımdan toplum hayatındaki sosyal meselelere ve toplumun yapısına uygulanış şekli ile eğitimin tatbiki teorisine sosyolojik açıdan eğitim cevap vermektedir. Spor olaylarının ve bir bakıma da olgusunun incelenebilmesi, gözlenebilmesi, için bir araya gelmiş bir insan topluluğuna ihtiyaç vardır. Böyle bir topluluk oluşmaz ise, farklı özellikler taşıyan olayların ve bu arada spor ile ilgili konuların gündeme gelmesi olasılık değildir. Spor sektörü kendi içerisinde normatif esaslara sahip, yönetmelik ve konularla yönetilen bir alandır. Bu alanda sosyal ilişkiler ve teşkilatlar ağı görülmektedir. Ancak bu ilişki toplumun sosyal ilişkiler ve teşkilatlar dan bağımsız değildir. Spor sektörü kendi içerisinde çalışan bir bütündür (Erkal, 1991).

1.2.5. Sporun Psikolojik Boyutu

Spor psikolojisi, spor yapan kişilerde antrenmanların kişiye kattığı verim oranını artırma ve öğrenme sürecini hızlandırma, ulaşılması hedeflenen performansın önünde yer alan ruhsal engelleri yok etme amaçlarını gerçekleştirmeye çalışması içinde olan bir spor bilimleri dalıdır. Spor sayesinde dünyanın her bölgesinde, her uygarlık düzeyinde pek çok insan gerek spor yaparak, gerekse seyirci olarak ilgi görmektedir. Bu sayede spor psikolojisi bu evrensel faaliyet alanının çoğu sorununu ele alır ve ortaya çıkarmış olduğu deneysel ve teorik sonuçları aynı zamanda sporcuların eğitim sürecinde bilimsel yöntemlerin geliştirilmesine fayda amacı doğrultusunda eğitimcilerin hizmetine sunmaktadır (Koruç, 1992).

Dünya’da spor psikolojisinin başlangıcı 19. yüzyılın sonu, 20. yüzyılın başı gösterilir. Bu tarihlerde aktif olarak çalışılan konular reaksiyon zamanı ve motor öğrenme transferleridir. Özellikle 1800’lü yılların sonlarına bakıldığında çalışmalar

reaksiyon hızını, eşik (thereshold) belirlenmesi, dikkat ve duygu gibi fiziksel ve fizyolojik alanları kapsamaktaydı. A.B.D’de 1890 yılında G.W.Scripture kişilik gelişiminde sporun rolü ile ilgili yöntemsel çalışmalar yapılmış olsa da, 1898 yılında N.Triplett’in bisikletçilerle gerçekleştirmiş olduğu bu çalışma psikolojik faktörler ve sporla ilgili yapılan ilk çalışma olarak kabul görmektedir (Davis, 1995).

Spor psikolojindeki asıl problemi, spor eylemlerini ve hareket davranışı içerisine alan sistemdeki tüm etkinliklerdir. Bundan dolayı spor psikolojisi özel bir eylem bilimidir. Spor eylemlerinin en bilinen özelliği edinme (başarı-performansa) yönelik olmasıdır. Bu sebepten spor psikolojisi, salt spor faaliyetlerinin hareket ve eylem kurallarına uygun olup olmamasını değil, aynı zamanda sportif başarının artmasında psikolojik koşulların katkı ve etkisininide araştırmaktadır. Bu yaklaşım durumu, bir yönüyle tüm bedensel eğitim süreci içerisinde yer alan etkinliklerin psikolojik açıdan doğruluğu ve ilkelere uygunluğu anlamına gelir. Bu açıklamalar ışığında spor psikolojisinin görevleri iki başlık altında toplanmaktadır (Rakuvalvy, 1980).

Üst düzey performans sporucula, gittikçe psikolojinin dikkatini odak noktası olmaya başlayıp ve psikologlar, üst düzey sporculardaki ruhsal yüklenmelerin sınırlarına ulaşan çalışmalardan birey davranışlarının idaresi ve sevk hakkında geniş bilgiler öğrenebileceklerini düşünmüşlerdir. Sporcuların bu psikolojik bilgileri dikkate aldıkları ve bunlara uygun davranışlar sergiledikleri durumda, daha fazla performans göstereceklerinin farkına varmışlardır. 1960 yılından sonra, performans sporunun dinamik şekilde ilerlemisiyle beraber, spor psikolojisinde de bir değişme olmuştur. Bu sebeple spor psikolojisi, yalnız sporla ilgili performansın değil, aynı zamanda bu performansın arttırılmasındaki psikolojik şartları da araştırmak zorundadır (Rakuvalvy, 1980).

Bu kısıtlayıcı ve aynı zamanda performans sporunu hedefleyen nitelendirme, sporun neredeyse bütün alanlarına dağılması ve genişlemesi sayesinde, spor psikolojisinin kendisini daha iyi bir şekilde ortaya koymasına yol açmıştır. Kitle, okul ve serbest zaman sporuyla özel gruplarla yapılan sporun (örneğin, yaşlılar, özürlüler veya yeniden toplumaştırma sporu) psikolojiden beklentileri, performansı belirleyen psikolojik gerekliliklerin analizinden başka, daha uzak ve geniş hedefleri

de kapsamaktadır. Bu hedefleri ise, adı geçen alanlarla ilgili faaliyet şartlarının özellikleri, kişiliği tanımlayan faktörler (örneğin, istek veya ihtiyaçlar yoluyla güdülerin sevk ve idaresi) ve ilgili sosyal şemasıyla birlikte mevcut spor durumudur. Spor psikolojisi, asıl konusu olan yüksek performans sporundan yola çıkarak kendi ilgi ve etki alanını genişletmiştir. Bugün spor psikolojisi, psikolojik modellerin sporda uygulanabilirliğini kontrol etmeye, bağımsız yöntemler geliştirip spora özgü hedefler belirleyerek genel psikoloji, gelişim ve kişilik psikolojisiyle sosyal psikoloji gibi psikoloji biliminin alt dallarından soyutlanmadan, kendi genel geçerliliğini güçlendirmeye çalışmaktadır (Baumann, akt:Can Kardeşler, 1994).

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin narsistik kişilik özelliklerinin spor ve farklı değişkenler açısından incelemek için betimsel ve karşılaştırmalı ilişkisel tarama modelleri kullanılmıştır.

2.2. EVREN VE ÖRNEKLEM

Bu araştırmanın evrenini 2014-2015 öğretim ve öğretim yılında Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesin 'de öğrenim gören 11 bin öğrenciden yaşları 17-24 arasındaki üniversite öğrencileridir. Örneklemi ise; 2014-2015 eğitim ve öğretim sürecinde Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesinde örgün öğretim programında öğrenim görmekte olan 509 kadın ve 464 erkek olmak üzere toplam 973 örnek öğrenciden oluşmaktadır.

2.3. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmada veriler iki farklı bölümde toplanmıştır. Birinci bölümdeki veriler araştırmacı tarafından hazırlanan demografik özellikleri belirleyici sorulardır. İkinci bölümde, araştırmaya katılan bireylerin narsist kişilik düzeylerini belirlemek amacıyla, Colombiya Üniversitesi Ames ve arkadaşları (2006) geliştirilmiş olan 16 sorudan meydana gelen Narsistik Kişilik Envanteri (Narcissistic Personality Inventory) tezde kullanılmıştır. Envanterin (NPI) Türkçe formu yeniden Atay (2009) tarafından bizzat oluşturulmuştur. Bu kapsam da envanterin dil ve kültür eşdeğerliliği itina ile sağlanmış olup gereken güvenirlik ve geçerlilik çalışmaları özenle yapılmıştır. Atay (2009) pilot uygulamanın sonrasın da yapmış olduğu ilk çalışma da bu ölçeğin Cronbach's Alpha değeri 0,57 olarak belirlenmiştir. Güvenirlik katsayısının istenilen değerlerin altında bulunmasında ötürü, her bir faktörün ölçekle korelasyonuna itina ile bakılmış ve olumsuz olduğu düşünülen, ölçeğe katkı sağlamadığı anlaşılan dört ifadede revizyon yoluna gidilmiştir. Bu değişiklikten sonra gerçekleştirilen ölçümler neticesin de Cronbach's Alpha değeri 0,652'ye

yükseltilerek düzenlenmiştir. Ölçekten alınan puanlar 0-16 aralığındadır. Puanın yükselmesi durumunda narsisizm düzeyi de yükselmektedir (Atay, 2010)

2.4. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmadan elde edilmiş olan veriler; danışman öğretim üyesinin görüşleri doğrultusunda uygun görülen istatistiksel teknikler kullanılarak analiz edilmiştir. Ayrıca analiz edilen veriler, çizelgeler oluşturularak açıklanmış ve yorumlanmıştır.

Narsistik kişilik düzeyleri ile değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde SPSS 21,0 paket programı kullanılmıştır. Öğrencilerin Narsistik kişilik düzeyleri belirlenmesinde; aritmetik ortalama ($\bar{X}$), standart sapma (ss) analizleri yapılmıştır.. İki bağımsız değişken ile narsistik kişilik düzeyi arasındaki ilişkiyi belirlemek için Independent sample t testi ve ikiden fazla bağımsız değişkenin karşılaştırılmasında ise One way ANOVA analiz testleri kullanılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölüm içerisinde araştırmada bulunan bulgular ve bulgulara ilişkin yorumlar bulunmaktadır. Tablo 1,2,3,4,5,6,7,8,9 ve 10'da araştırmaya katılmış olan üniversite öğrencilerinin demografik özellikleri ve tablo 11,12,13 ve 14'de spor yapma durumlarına ait frekans dağılımları gösterilmektedir. Çalışmada, narsist kişilik düzeyi ile cinsiyet, spor yapma durumu ve spor türü değişkenlerinin birbirleri ile karşılaştırılması için İndipendent-Samples T testi kullanılmış ve istatistiksel sonuçlar Tablo 15,16 ve 17'de verilmiştir. Narsist kişilik düzeyi ile yaş, aile yapısı, kişisel aylık gelir, aile aylık gelir, öğrenim görmekte oldukları bölüm, öğrenim görmekte oldukları sınıf düzeyi, spor yapma amacı, haftalık spor yapma süresi, ikametgah ettikleri yer, anne mesleği ve baba mesleği değişkenlerinin karşılaştırılması için One-Way ANOVA varyans analizi testi kullanılarak istatistiksel sonuçları Tablo 18,19,20,21,22,23,24,25,26,27 ve 28'de verilmiştir.

Tablo 3.1. Araştırmaya Katılan Bireylerin Cinsiyet Dağılımı

Değişken	Sayı (N)	Yüzde (%)	Toplam Yüzde (%)
Kadın	509	52,3	52,3
Erkek	464	47,7	100,0
Toplam	973	100,0	

Tablo 1 incelendiğinde, araştırma %52,3'ü kadın ve %47,7'si erkek olmak üzere toplam 973 örnek birey üzerinde yapılmıştır.

Tablo 3.2. Araştırmaya Katılan Bireylerin Yaş Dağılımı

Değişken	Sayı (N)	Yüzde (%)	Toplam Yüzde (%)
20 yaş ve altı	315	32,4	32,4
21-24 yaş arası	583	59,9	92,3
25 yaş ve üzeri	75	7,7	100,0
Toplam	973	100,0	

Araştırmaya katılan bireylerin yaş dağılımları incelendiğinde, %59,9'nun 21-24 yaş arası, %32,4'ünün 20 yaş ve altı ve %7,7'sinin 25 yaş ve üzeri oldukları görülmektedir.

Tablo 3.3. Araştırmaya Katılan Bireylerin Aile Yapısı Dağılımı

Değişken	Sayı (N)	Yüzde (%)	Toplam Yüzde (%)
Çekirdek aile	627	64,4	64,4
Geniş aile	328	33,7	98,2
Parçalanmış aile	18	1,8	100,0
Toplam	973	100,0	

Araştırmaya katılan bireylerin aile yapıları incelendiğinde, %64,4'ünün çekirdek aile, %33,7'sinin geniş aile ve %1,8'inin parçalanmış aile yapısındaki bireylerden oldukları görülmektedir.

Tablo 3.4. Araştırmaya Katılan Bireylerin Kişisel Aylık Gelir Dağılımı

Değişken	Sayı (N)	Yüzde (%)	Toplam Yüzde (%)
500 tl ve altı	680	69,9	69,9
501-1000 tl arası	208	21,4	91,3
1001 tl ve üzeri	85	8,7	100,0
Toplam	973	100,0	

Araştırmaya katılan bireylerin kişisel aylık gelirleri incelendiğinde, ağırlıklı olarak %69'unun 500 tl ve altı olduğu görülmektedir. Diğer bireylerin %21,4 'ünün 501-1000 tl arası ve %8,7'sinin 1001 tl ve üzeri aylık gelire sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 3.5. Araştırmaya Katılan Bireylerin Aile Aylık Gelir Dağılımı

Değişken	Sayı (N)	Yüzde (%)	Toplam Yüzde (%)
1000 tl ve altı	435	44,7	44,7
1001-2000 tl arası	326	33,5	78,2
2001-3000 tl arası	146	15,0	93,2
3001 tl ve üzeri	66	6,8	100,0
Toplam	973	100,0	

Araştırmaya katılan bireylerin aile aylık gelirleri incelendiğinde, ortalama 2000 tl olduğu görülmektedir.

Tablo 3.6. Araştırmaya Katılan Bireylerin İkametgâh Yerleri Dağılımı

Değişken	Sayı (N)	Yüzde (%)	Toplam Yüzde (%)
Köy	225	23,1	23,1
İlçe	297	30,5	53,6
Şehir	324	33,3	86,9
Büyük Şehir	127	13,1	100,0
Toplam	973	100,0	

Araştırmaya katılan bireylerin ikametgâh yerleri dağılımı incelendiğinde, ağırlıklı olarak %33,3'nün şehirde ve %30,5 ilçede ikametgâh ettikleri görülmektedir. Diğer bireylerin %23,1'inin köyde (mahalle) ve %13,1'inin büyük şehirde ikametgâh ettikleri görülmektedir.

Tablo 3.7. Araştırmaya Katılan Bireylerin Öğrenim Görmekte Olduğu Bölüm Dağılımı

Değişken	Sayı (N)	Yüzde (%)	Toplam Yüzde (%)
İkt ve İdari Bilim. Fakültesi	179	18,4	18,4
Eğitim Fakültesi	285	29,3	47,7
Fen Edebiyat Fakültesi	44	4,5	52,2
Güzel Sanatlar Fakültesi	27	2,8	55,0
Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi	199	20,5	75,4
Sağlık Meslek Yüksek Okulu	33	3,4	78,8
İlahiyat Fakültesi	206	21,2	100,0
Toplam	973	100,0	

Araştırmaya, eğitim fakültesi %29,3, ilahiyat fakültesi %21,2, beden eğitimi ve spor bilimleri fakültesi %20,5, iktisadi ve idari bilimler fakültesi %18,4, fen edebiyat fakültesi %4,5, sağlık meslek yüksek okulu %3,4 ve güzel sanatlar fakültesi %2,8 oranlarında toplam 7 farklı alanda öğrenim görmekte olan örnek birey katılmıştır.

Tablo 3.8. Araştırmaya Katılan Bireylerin Öğrenim Görmekte Olduğu Sınıf Düzeyi Dağılımı

Değişken	Sayı (N)	Yüzde (%)	Toplam Yüzde (%)
1. Sınıf	389	40,0	40,0
2. Sınıf	227	23,3	63,3
3. Sınıf	258	26,5	89,8
4.Sınıf	99	10,2	100,0
Toplam	973	100,0	

Araştırmaya katılan bireylerin sınıf düzeyleri dağılımları incelendiğinde, ağırlıklı olarak %40'nın 1. sınıf olduğu görülmektedir. Diğer bireylerin %23,3'ünün 2 sınıf, %26,5'inin 3. Sınıf ve %10,2'sinin 4. sınıf örnek bireylerden olduğu görülmektedir.

Tablo 3.9. Araştırmaya Katılan Bireylerin Annelerin Meslekleri Dağılımı

Değişken	Sayı (N)	Yüzde (%)	Toplam Yüzde (%)
Ev Hanımı	915	94,0	94,0
Memur	21	2,2	96,2
İşçi	9	,9	97,1
Serbest Meslek	16	1,6	98,8
Emekli	12	1,2	100,0
Toplam	973	100,0	

Araştırmaya katılan bireylerin annelerinin meslekleri incelendiğinde, ağırlıklı olarak %94'ünün ev hanımı olduğu görülmektedir. Diğer bireylerin annelerinin %2,2'sinin memur, %1,6'sının serbest meslek, %1,2'sinin emekli ve %0,9'unun ise işçi olduğu görülmektedir.

Tablo 3.10. Araştırmaya Katılan Bireylerin Babalarının Meslekleri Dağılımı

Değişken	Sayı (N)	Yüzde (%)	Toplam Yüzde (%)
Çalışmıyor	146	15,0	15,0
Memur	126	12,9	28,0
İşçi	147	15,1	43,1
Serbest Meslek	388	39,9	82,9
Emekli	166	17,1	100,0
Toplam	973	100,0	

Araştırmaya katılan bireylerin babalarının meslekleri incelendiğinde, ağırlıklı olarak %39,9'unun serbest meslekte olduğu görülmektedir. Diğer bireylerin babalarının %17,1'inin emekli, %15,1'inin işçi, %15'inin çalışmadığı ve %12,9'unun memur olduğu olduğu görülmektedir.

Tablo 3.11. Araştırmaya Katılan Bireylerin Spor Yapma Durumları Dağılımı

Değişken	Sayı (N)	Yüzde (%)	Toplam Yüzde (%)
Evet	654	67,2	67,2
Hayır	319	32,8	100,0
Toplam	973	100,0	

Araştırmaya katılan bireylerin spor yapma durumları incelendiğinde, %67,7'sinin spor yaptığı buna karşın %32,8'inin ise spor yapmadığı görülmektedir.

Tablo 3.12. Araştırmaya Katılan Bireylerin Yapmakta oldukları Spor Türleri Dağılımı

Değişken	Sayı (N)	Yüzde (%)	Toplam Yüzde (%)
Takım Sportu	212	21,8	21,8
Bireysel Spor	442	45,4	67,2
Spor Yapmıyorum	319	32,8	100,0
Toplam	973	100,0	

Araştırmaya katılan bireylerin yapmış oldukları spor türü incelendiğinde, %21,8'inin takım sporları yaptığı %45,4'ünün ise bireysel sporlar yaptığı görülmektedir.

Tablo 3.13. Araştırmaya Katılan Bireylerin Spor Yapma Amaçları Dağılımı

Değişken	Sayı (N)	Yüzde (%)	Toplam Yüzde (%)
Sağlık	333	34,2	34,2
Sosyal Aktivite	284	29,2	63,4
Maddi Kazanç	37	3,8	67,2
Spor Yapmıyorum	319	32,8	100,0
Toplam	973	100,0	

Araştırmaya katılan bireylerin spor yapma amaçları incelendiğinde, ağırlıklı olarak %34,2'inin sağlıklı olmak için ve %29,2'sinin sosyal aktivite amaçlı spor yaptıkları görülmektedir. Maddi kazanç için spor yapanların oranının ise %3,8 oranında düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 3.14. Araştırmaya Katılan Bireylerin Spor Yapma Süreleri Dağılımı

Değişken	Sayı (N)	Yüzde (%)	Toplam Yüzde (%)
2 saat altı	383	39,4	39,4
3-5 saat arası	156	16,0	55,4
6-8 saat arası	64	6,6	62,0
9 saat üzeri	51	5,2	67,2
Spor Yapmıyorum	319	32,8	100,0
Toplam	973	100,0	

Araştırmaya katılan bireylerin haftalık spor yapma süreleri incelendiğinde, ağırlıklı olarak %39,4'ünün 2 saat ve altı sürede spor yaptıkları görülmektedir. Diğer bireylerin %16'sının 3-5 saat arası, %6,6'sının 6-8 saat arası ve %5,2'sinin 9 saat ve üzeri spor yaptıkları görülmektedir.

Tablo 3.15. Kadın ve Erkek Öğrencilerin Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları İle Ortalamalar Arası Farkların t Değerleri

Cinsiyet	N	X	Ss	T	P
Kadın	509	6,1945	2,55558		
Erkek	464	6,2047	2,68567	-,061	,128

Tablo 15 incelendiğinde, kadın ve erkek öğrencilerin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puanların ortalamaları arasında, $p:0,05$ düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Farklılık olmamasına karşın, erkek öğrencilerin narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamasının kadın öğrencilerden düşük oranda yüksek olduğu da tespit edilmiştir.

Tablo 3.16. Öğrencilerin Spor Yapma Durumları ile Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları İle Ortalamalar Arası Farkların t Değerleri

Spor Yapı yormuşunuz	N	X	Ss	T	P
Evet	654	6,2018	2,60737		
Hayır	319	6,1944	2,64096	,042	,128

Tablo 16 incelendiğinde, spor yapan ve spor yapmayan öğrencilerin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puanların ortalamaları arasında, $p:0,05$ düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Farklılık olmamasına karşın, spor yapan öğrencilerin narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamasının spor yapmayan öğrencilerden düşük oranda yüksek olduğu da tespit edilmiştir.

Tablo 3.17. Öğrencilerin Yapmış Oldukları Spor Türü ile Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları İle Ortalamalar Arası Farkların t Değerleri

Spor Türü	N	X	Ss	T	P
Takım Sportu	212	6,3019	2,71094		
Bireysel Sportu	442	6,1538	2,55796	,666	,782

Tablo 17 incelendiğinde, takım sporu ve bireysel spor yapan öğrencilerin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puanların ortalamaları arasında, $p:0,05$ düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Farklılık olmamasına karşın, takım sporları yapan öğrencilerin narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamasının bireysel sporlar yapan öğrencilerden yüksek olduğu da tespit edilmiştir.

Tablo 3.18. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Yaşları İle Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Yaş	N	X	Ss	F	P	Fark
20 yaş ve altı	315	6,0317	2,43101	1,397	,248	--
21-24 yaş arası	583	6,2453	2,64508			
25 yaş ve üzeri	75	6,5467	3,09879			
Toplam	973	6,1994	2,61708			

Tablo 18 incelendiğinde, farklı yaş grubundaki öğrencilerinin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında, $P.0.05$ düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlılık olmamasına karşın, yaş ilerledikçe narsisizm düzeyinin de paralel olarak arttığı da tespit edilmiştir.

Tablo 3.19. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Aile Yapıları İle Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Aile Yapısı	N	X	Ss	F	P	Fark
Çekirdek aile	627	6,1802	2,60088	,377	,686	--
Geniş aile	328	6,2073	2,67272			
Parçalanmış Aile	18	6,7222	2,19104			
Toplam	973	6,1994	2,61708			

Tablo 19 incelendiğinde, farklı aile yapısındaki öğrencilerinin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında, $P.0.05$ düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlılık olmamasına karşın, parçalanmış ailedeki öğrencilerin narsisizm düzeylerinin çekirdek ve geniş ailedeki öğrencilerden yüksek olduğu da tespit edilmiştir.

Tablo 3.20. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kişisel Aylık Gelirleri İle Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Kişisel Aylık Gelir	N	X	Ss	F	P	Fark
500 tl ve altı	680	6,1074	2,61106			
501-1000 tl arası	208	6,3846	2,58127	1,440	,238	--
1001 tl ve üzeri	85	6,4824	2,73692			
Toplam	973	6,1994	2,61708			

Tablo 20 incelendiğinde, farklı kişisel aylık gelirleri olan öğrencilerinin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında, P.0.05 düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlılık olmamasına karşın, kişisel aylık gelir düzeyi arttıkça narsisizm düzeyinin de paralel olarak arttığı da tespit edilmiştir.

Tablo 3.21. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Ailesinin Aylık Gelirleri İle Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Kişisel Aylık Gelir	N	X	Ss	F	P	Fark
1000 tl ve altı	435	6,0805	2,54190			
1001-2000 tl arası	326	6,1288	2,75491			
2001-3000 tl arası	146	6,5548	2,50250	1,664	,173	--
3001 tl ve üzeri	66	6,5455	2,61464			
Toplam	973	6,1994	2,61708			

Tablo 21 incelendiğinde, farklı aile aylık gelirleri olan öğrencilerinin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında, P.0.05 düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlılık olmamasına karşın, aile aylık gelir düzeyi arttıkça narsisizm düzeyinin de paralel olarak arttığı da tespit edilmiştir.

Tablo 3.22. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Öğrenim Görmekte Oldukları Bölüm İle Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Bölümler	N	X	Ss	F	P	Fark
İktisadi ve İdari Bilimler Fak.	179	6,0168	2,32590			1-5
Eğitim Fak.	285	5,6982	2,67490			2-3,4,5,7
Fen Edebiyat Fak.	44	6,6591	2,61430			3-2
Güzel Sanatlar Fak.	27	7,0370	2,66720			4-2
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Fak.	199	6,7085	2,47930	4,058	,001	5-1,2
Sağlık Meslek Yüksek Okulu	33	6,0909	2,59041			--
İlahiyat Fakültesi	206	6,3689	2,78319			7-2
Toplam	973	6,1994	2,61708			

Tablo 22 incelendiğinde, farklı alanlarda öğrenim gören öğrencilerinin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında, P.0.05 düzeyinde anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin narsisizm ölçeğinden aldığı puan ortalamalarının fen edebiyat fakültesi, güzel sanatlar fakültesi, beden eğitimi ve spor bilimleri fak ve ilahiyat fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerden düşük olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 3.23. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Öğrenim Görmekte Oldukları Sınıf Düzeyi İle Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Sınıf Düzeyi	N	X	Ss	F	P	Fark
1. Sınıf	389	6,3265	2,46498			1-3
2. Sınıf	227	6,2070	2,87749			2-3,4
3. Sınıf	258	5,7364	2,48425	5,359	,001	3-1,2,4
4.Sınıf	99	6,8889	2,73633			4-2,3
Toplam	973	6,1994	2,61708			

Tablo 23 incelendiğinde, farklı sınıf düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında, P.0.05 düzeyinde anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Bu farklılık incelendiğinde 3. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin narsisizm ölçeğinden aldığı puan ortalamalarının 1., 2. ve 4. sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilerden düşük olduğu ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin narsisizm ölçeğinden aldığı puan ortalamalarının 2. ve 3. sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilerden yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 3.24. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Spor Yapma Amaçları İle Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Spor Yapma Amacı	N	X	Ss	F	P	Fark
Sağlık	333	6,0661	2,45842			1-3
Sosyal Aktivite	284	6,2289	2,75253			2-3
Maddi Kazanç	37	7,2162	2,60486	2,170	,031	3-1,2,4
Spor Yapmıyorum	319	6,1944	2,64096			4-3
Toplam	973	6,1994	2,61708			

Tablo 24 incelendiğinde, farklı spor yapan öğrencilerin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında, P.0.05 düzeyinde anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Bu farklılık incelendiğinde maddi kazanç elde etme amacıyla spor yapan öğrencilerin narsisizm ölçeğinden aldığı puan ortalamalarının sağlıklı olmak için, sosyal aktivite için ve spor yapmayanlardan yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 3.25. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Haftalık Spor Yapma Süreleri İle Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Haftalık Spor Yapma Süreleri	N	X	Ss	F	P	Fark
2 saat altı	383	6,1253	2,51487			
3-5 saat arası	156	6,1474	2,76803			
6-8 saat arası	64	6,4062	2,69461			
9 saat üzeri	51	6,6863	2,68693	,633	,639	---
Spor Yapmıyorum	319	6,1944	2,64096			
Toplam	973	6,1994	2,61708			

Tablo 25 incelendiğinde, haftalık spor yapma süreleri farklı olan öğrencilerin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında, P.0.05 düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlılık olmamasına karşın, haftalık spor yapma süresi arttıkça narsisizm düzeyinin de paralel olarak arttığı da tespit edilmiştir.

Tablo 3.26. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Haftalık Spor Yapma Süreleri İle Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları

İkametgâh Ettikleri Yer	N	X	Ss	F	P	Fark
Köy	225	5,8622	2,43737			
İlçe	297	6,3131	2,58888			
Şehir	324	6,3179	2,79443	1,662	,045	1-3
Büyük Şehir	127	6,2283	2,49822			
Toplam	973	6,1994	2,61708			

Tablo 26 incelendiğinde, ikametgâh yerleri farklı olan öğrencilerin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında, P.0.05 düzeyinde anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu farklılık, köyde ikametgâh eden öğrencilerin narsisizm ölçeğinden aldığı puan ortalamalarının şehirde ikametgâh eden öğrencilerden düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.27. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Anne Meslekleri İle Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Anne Meslek	N	X	Ss	F	P	Fark
Ev Hanımı	915	6,1301	2,61487			
Memur	21	7,7619	2,04707			
İşçi	9	6,2222	3,27024			
Serbest Meslek	16	7,4375	2,27944	3,301	,011	1-2,4
Emekli	12	7,0833	2,53909			
Toplam	973	6,1994	2,61708			

Tablo 27 incelendiğinde, anne meslek grubu farklı olan öğrencilerin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında, P.0.05 düzeyinde anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Bu farklılık incelendiğinde annesi ev hanımı olan öğrencilerin narsisizm ölçeğinden aldığı puan ortalamalarının annesi memur ve serbest meslek olan öğrencilerden düşük olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 3.28. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Baba Meslekleri İle Narsisizm Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Baba Meslek	N	X	Ss	F	P	Fark
Çalışmıyor	146	6,0274	2,76167			
Memur	126	6,5476	2,67913			
İşçi	147	5,9864	2,53465			
Serbest Meslek	388	6,1933	2,54393	1,008	,402	---
Emekli	166	6,2892	2,67890			
Toplam	973	6,1994	2,61708			

Tablo 28 incelendiğinde, baba meslek grubu farklı olan öğrencilerin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında, P.0.05 düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Çalışmanın amacı doğrultusunda üniversite öğrencilerinin spor yapma alışkanlıkları ve demografik özellikleri ile narsist kişilik düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmaya Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesin'nin farklı bölümlerde öğrenim görmekte olan 509 kadın ve 464 erkek olmak üzere toplam 973 örnek birey katılmıştır.

Yapılan analizler sonucunda çalışmaya katılan kadın ve erkek üniversite öğrencilerinin narsist kişilik düzeyleri ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında $p:0.05$ anlamlılık düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Farklılık olmamasına karşın, erkek öğrencilerin narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamasının kadın öğrencilerden yüksek olduğu da tespit edilmiştir. Kiraz (2011) Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Empatik Eğilimleri ile Narsistik Kişilik Özellikleri adlı yüksek lisans tez çalışmasında narsist kişilik düzeyi ile cinsiyet arasında anlamlı farklılık olmadığı tespit etmiş ve erkeklerin kadınlardan fazla narsist kişilik sergilediğini tespit etmiştir. Bu çalışma çalışmamızdaki çıkan sonucu desteklemektedir. Eren (2012) Spor Salonuna Siden Yetişkinlerin Yeme Tutumları, Sosyal Fizik Kaygıları ve Narsistik Yapılanmaları Arasındaki İlişkisi adlı yüksek lisans tez çalışmasında narsist kişilik düzeyi ile cinsiyet arasında anlamlı farklılık olduğunu tespit etmiş ve erkeklerin kadınlardan daha fazla narsist kişilik sergilediğini tespit etmiştir. Eren (2012) çalışma ise çalışmamızda çıkan sonuçlarla farklılık göstermektedir. Çalışmamızda narsist kişilik özelliği ile cinsiyet arasında anlamlı farklılık olmamasına karşın, erkek öğrencilerin narsist kişilik özelliğinin yüksek olması her iki çalışmadaki erkek öğrencilerin narsist kişilik özelliğinin yüksek olduğu sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Spor yapan ve spor yapmayan öğrencilerin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puanların ortalamaları arasında, $p:0,05$ düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Farklılık olmamasına karşın, spor yapan öğrencilerin narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamasının spor yapmayan öğrencilerden düşük oranda yüksek olduğu da tespit edilmiştir. Elman ve ark. (2003),futbolcular üzerinde yapmış oldukları çalışmada futbol sporu yapan bireylerin narsisizm düzeylerinin sporcu

olmayan bireylerin narsisizm düzeylerinden yüksek olduğu tesbit edilmiştir (Elman, 2003). Bu çalışmada çıkan sonuç çalışmamızdaki sonuçları desteklemektedir. Sporcuların kendilerini değerli hissetmeleri, diğerlerine karşı üstün olduklarını kanıtlayabilme ve onlar da hayranlık uynadırabilme yeteneklerine bağlıdır. Kendi branşlarında üst düzey hareketler sergileyerek diğer sporcuların ve izleyicilerin dikkatlerini çekmeye çalışırlar (Twenge, 2010-Wallace, 2002).

Sporun bu özelliğın den dolayı spor yapan öğrencilerin narsizim tutum düzeylerinin yüksek olmasında etkili olabileceğı düşünölmektedir.

Takım sporu ve bireysel spor yapan öğrencilerin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puanların ortalamaları arasında, anlamlı farklılık olmadığı görölmüşür. Anlamlı farklılık olmamasına rağmen takım sporları yapan öğrencilerin narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamasının bireysel sporlar yapan öğrencilerden yüksek olduğu da ortaya çıkmıştır. Tazegöl'ün (2013) farklı branştaki sporcuların narsisizm düzeyleri ile sosyo- demografik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi adlı makalesinde, bireysel spor olan boksörlerin diğer sporculara oranla kendilerine daha az güvendikleri, başarıya ihtiyaç duymadıkları gibi de bağımsız olmadıklarını ifade etmektedir (Tazegöl, 2013). Bu sonuç çalışmamızı destekleyici niteliktedir. Takım sporlarına seyircilerin göstermiş oldukları ilgi ve seyirci sayısının bireysel sporlardan daha fazla olmasının bu sonuca etkisi önemli bir etkisi olabiceğı düşünölmektedir.. Sporcuların kendilerini daha büyük seyirci kitlesine karşı ispatlama güdüsü önemli bir faktör olarak düşünölebilir.

Farklı yaş grubundaki öğrencilerinin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında, P.0.05 düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı ortaya çıkmıştır. Anlamlılık olmamasına karşın, yaş ilerledikçe narsisizm düzeyinin de paralel olarak arttığı da tespit edilmiştir. Amirigargari'nin (2013) kadına yönelik şiddet, narsizm ve saldırganlık arasındaki ilişkisini belirlemek üzere yapmış olduğu tez çalışmasında, yaş artıkça narsistik kişilik envanteri alınan puan ortalamalarında arttığı sonucuna ulaşıldığı bulunmuştur. (Amirigargari, 2013) Bu çıkan sonuç çalışmamıza paralellik göstermektedir. Yaş ilerledikçe bireylerin toplum içerisinde mesleki ve sosyal alanda kendilerini daha fazla, diğer bireyler üzerinde farkındalık oluşturmak çabasından dolayı narsist kişilik özelliğı sergileyebileceğı düşünölmektedir.

Farklı aile yapısındaki öğrencilerinin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında, anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Anlamlılık olmamasına karşın, parçalanmış ailedeki öğrencilerin narsisizm düzeylerinin çekirdek ve geniş ailedeki öğrencilerden yüksek olduğu da tespit edilmiştir. Bu durum parçalanmış olan ailelerde yetişen bireylerin ev içerisinde yalnız kalma ve bu yalnızlık durumunu kendi bulduğu metotlar ile egale etme çabası, kişinin kendini ispatlama noktasında önemli bir yer tutabilir. Kişi sosyal çevre ve ailedeki çevresine karşı yalnız bir sorumluluk hissedip bunu aşmak için narsist tavırlar sergileyebilir. Çekirdek ve geniş ailelerde ise durum farklı olabilir. Bu tür ailelerde yetişen bireylerin daha çok aile içi kurallara ve gereksinimlere bağlılığı kişiyi kısıtlayabilir.

Farklı kişisel aylık gelirleri olan öğrencilerinin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında, anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Anlamlılık olmamasına karşın, kişisel aylık gelir düzeyi arttıkça narsisizm düzeyinin de paralel olarak arttığı da tespit edilmiştir. Jones kişilik üzerine yapılan çalışmalarda, finansal başarılar değer veren bireylerin bu amaçlarına ulaştıklarında bulunmuş oldukları çevrede uyumsuzluk problemi yaşadıkları, narsisizme ek olarak depresyon ve kaygı düzeylerinde artış meydana geldiğini tespit etmişlerdir. (Jones-Nathanie-Watson-Morris, 2004). Jonesin tespiti de çalışmamızdaki gelir düzeyinin artması ile narsist kişilik düzeyinin de artması sonucunu desteklemektedir. Bireylerdeki narsist eğilim artışının nedeninin, gelir düzeyi artışı ile kişilerin farklı sınıf düzeyine yükselme düşüncesinin, ekonomik gelir düzeyi kendilerinden düşük olan bireylere karşı kendilerini üstün görme eğiliminden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Farklı bölümlerde ve farklı sınıf düzeyinde öğrenim gören öğrencilerinin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında, anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin narsisizm ölçeğinden aldığı puan ortalamalarının fen edebiyat fakültesi, güzel sanatlar fakültesi, beden eğitimi ve spor bilimleri fakültesi ve ilahiyat fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerden düşük olduğu ortaya çıkmıştır. Beden eğitimi ve spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin narsisizm ölçeğinden aldığı puan ortalamalarının iktisadi ve idari bilimler fakültesi ve eğitim fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerden yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Yumuşak (2013) üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları, toplumsal cinsiyetçilik ve

narsisistik kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi araştırmak için yapmış olduğu tez çalışmasında, farklı bölümlerde öğrenim görmekte olan öğrenciler arasında narsist kişilik özellikleri arasında farklılık olduğunu tespit etmiştir (Yumuşak, 2013). Bu çıkan sonuçlar bireylerin öğrenim görmekte oldukları bölümün toplum içerisindeki öneminden dolayı narsist kişilik özelliklerini etkileyebileceğini düşündürmektedir.

Farklı amaçlarla spor yapan öğrencilerin narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Maddi kazanç elde etme amacıyla spor yapan öğrencilerin narsisizm ölçeğinden aldığı puan ortalamalarının sağlıklı olmak için, sosyal aktivite için ve spor yapmayanlardan yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Bireylerin sporu ekonomik açıdan finansal kaynak olarak görmeleri ve bu amaçla yapmaları, sporun dostluk, beraberlik, başarısızlıkları kabullenme ve başkalarının başarılarını takdir etme duygusunun dışında olmasına dolayı narsist kişilik özelliğini olumsuz etkileyeceği düşünülmektedir.

Haftalık spor yapma süreleri farklı olan öğrencilerin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında, anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlılık olmamasına karşın, haftalık spor yapma süresi arttıkça narsisizm düzeyinin de paralel olarak arttığı da tespit edilmiştir. Narsist kişilik özelliği ile spor yapma süresi arasında ilişki olmadığını söyleyebiliriz.

İkametgâh yerleri farklı olan öğrencilerin Narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında, anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu farklılık, köyde ikametgâh eden öğrencilerin narsisizm ölçeğinden aldığı puan ortalamalarının şehirde ikametgâh eden öğrencilerden düşük olduğu tespit edilmiştir. Küçük yerleşim yerlerindeki bireylerin kişiler arası ilişkilerde birleri hakkında farkındalıklarının daha yüksek olmasının, büyük yerleşim yerlerindeki bireylerin kişiler arası ilişkilerde birleri hakkında farkındalıklarının düşük olmasının kişilerin kendileri ön plana çıkarmak için narsist kişilik özellikleri sergilemesinde etki olabileceğini düşündürmektedir.

Anne meslek grubu farklı olan öğrencilerin narsisizm ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında, anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılık incelendiğinde annesi ev hanımı olan öğrencilerin narsisizm ölçeğinden aldığı puan ortalamalarının annesi memur ve serbest meslek olan öğrencilerden düşük olduğu

ortaya çıkmıştır. Baba meslekleri ile narsisizm ölçeğinden aldıkları puanların ortalamaları arasında, anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Çıkan sonuç bireylerin kişilikleri üzerinde annelerinin daha etkin olduğunu göstermiştir.

Yapılan çalışma sonucunda öneriler:

- Ülkemizde narsisizm ile alakalı farklı değişkenleri ele alarak yapılan çalışmalar sınırlı düzeydedir.
- Bu tür çalışmalar farklı yapıdaki guruplara da yapılmalıdır.
- Sadece üniversite öğrencilerine değil farklı kurum kuruluş ve eğitim öğretimin farklı basamaklarına uygulanmalıdır.
- Narsisizm ile alakalı ölçek geliştirme çalışmaları yapılmalıdır.
- Yapılan çalışma ekonomik düzey, sosyal yapı, kültürel farklılıklar göz önüne alınarak değişik illerde uygulanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akhtar S., Narcissistic personality disorder. Descriptive features and differential diagnosis. Psychiatr Clin North Am 12. 1989.
- Alpman C., “ Eğitim Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişimi ” Birinci Baskı Milli Eğitim Basımevi, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı Eğitim Genel Müdürlüğü Yayınları` : 1. İstanbul 1972.
- Ames D. R., Rose P. ve Anderson P. C., The NPI-16 as A Short Measure of Narcissism, Journal of Research in Personality. 2006.
- Amirigargari A., Kadına Yönelik Şiddet, Narsizm ve Saldırganlık Arasındaki İlişki, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul – s.67, 2013.
- Andrew D., Brown, “Narcissism, Identity and Legitimacy”, Academy of Management Review, Vol.22, No:3, (1997), s.646
- Aracı H., Okullarda Beden Eğitimi, Bağırhan Yayınevi, Ankara,1999.
- Atay S. Narsist Kişilik Envanterinin Türkçeye Standardizasyonu, Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi 2009, 11(1): 181-196.),(Atay S. Çalışan Narsist, 1. Baskı, Namar yayınları, İstanbul, 2010.
- Atay S., Narsistik Kişilik Envanterinin Türkçeye Standardizasyonu, Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi 11/1. 2009.
- Baumann, Sigurd., Uygulamalı Spor Psikolojisi, Çev. İkizler, Can; Özcan, Ali Osman., Alfa Yayınları, İstanbul, ss. 16-17. 1994
- Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, cilt 21,s.10762,Milliyet, İstanbul.
- Cansever G., Psikolojik testler, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara. 1963.
- Coakley, Joy j., Sport In Society, Issues and Controversies, College Publishing, Santa Clara,1986.
- Crider Ab. & Goethals, Gr. & Kowonough, Rd. & Solomon, Pr. Psychology, Scott, Foresman and Company, Glenview, Illionois 1983.
- Demiray K., Türkçe Sözlük, Milliyet Yayınları.1988

Davis, S.; ve Ark. , Norman Triplett and the Dawning of Sport Psychology. Sport Psychologist, Dec., Volume 9, Number 4, ss.366-375. 1995

David M. Duss and Lisa Mancinelli Chiodo, “Narcissistik Act in Everday Life” Journal of Personanality, Vol.59 No:2 , (June 1991) s.183.

Doğaner İnci. “Narsistik Kişilik Bozukluğu”, Ege Psikiyatri Sürekli Yayınları, Sonbahar, Vol.1, No.3, s.341 - 352. - 1996

Elman FW, McKelvie JS. Narcissism in Football Players: Stereotype or Reality Athletich in sight the online Journal of Sport Psychology, 2003, 5(1): 38-46.

Erdemli, A., İnsan, Spor ve Olimpizm, Spor Felsefesi Yazıları, Sarmal Yayınevi, İstanbul 1996.

Eren Z., Spor Salonuna Giden Yetişkinlerin Yeme Tutumları, Sosyal Fizik Kaygıları ve Narsistik Yapılanmaları Arasındaki İlişki, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı Klinik Psikoloji Programı, İstanbul, 2012.

Erkal M., Sosyolojik Açidan Spor, Filiz Kitapevi, İstanbul,1982.

Fişek K., Devlet Politikası ve Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Spor Yönetimi, AÜ SBF Yayınları, 515, Ankara, 1983.

Fişek K., "100 Soruda Türk Spor Tarihi, Gerçek Yayınevi, 1985.

Fişek K., Türkiye' Spor Yönetimi, Bağırğan Yayınevi,1998.

Freud, Sigmund Libidinal types, Hogart Press, St. Edition, London 1961.

Gençtan Engin, Psikodinamik Psikiyatri ve Normaldışı Davranışlar, 17. Basım, İstanbul: Yayıncılık Matbaacılık Ltd., 2004, s.254

Güler A., Depresif Bulguları Olan Narsistik Olgunun Rorschach Testiyle Değerlendirilmesi, Yansıma Dergisi, sayı:17. 2012.

Hyman Steven, Acil Psikiyatri, Çev: İ. Doğaner, A. Ayan, Ege Üniversitesi Basımevi, Bornova, No:133, İzmir 1989.

İnal A.N., “ Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş ” ISBN -975-94379-2-9, 3. Baskı, Desen Ofset Matbaacılık, Konya 2000.

- Jones, Nathaniel & Morris, Ronald ve Watson, P.J. “Religious Orientation And Attitudes Toward Money: Relationships With Narcissism And The Influence Of Gender”, *Mental Health, Religion & Culture*, Vol:7, No: 4, s.279 -2004.
- Kernberg O., Sınır Durumlar ve Patolojik Narsisizm. Çeviren. M Atakay, Birinci Basım, 1999, Metis Yayınları.1975.
- Kızıltan Hakan, Narcissistic Personality Inventory (NPI) Ölçeğinin Türkçe Formu Dil Eşdeğerliliği, Güvenilirlik ve Geçerlilik Çalışmaları, İÜSBE, İstanbul 2000.
- Kingston Priscilla. “Differntiating the Two Types of Narcissism through the Disposition to Shame and Guilt-Proneness”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, New School University, Faculty of Political and Social Science, 2003.
- Kiraz C., Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Empatik Eğilimleri ile Narsistik Kişilik Özellikleri, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı, İstanbul, 2011.
- Köroğlu E., DSM-IV: Tanı Ölçütleri Başvuru Kitabı, Çev: E. Köroğlu, Amerikan Psikiyatri Birliği, Washington D.C. 1994.
- Köroğlu, E. ve Bayraktar, S. Kişilik Bozuklukları, 1. Basım, Ankara: HYB Basım Yayın, 2007.
- Koruç, Z., Spor Psikolojisine Giriş, TTB Merkez Konseyi Spor Hekimliği Kolu, Yayın No: 1, Ankara, , s.96,1992
- Kunter, H.B., Eski Andolu Sporları Üzerinde Araştırmalar, Cumhuriyet Matbaası, İstanbul, 1938
- Ozan E., Kırkpınar İ., Aydın N., Fidan T. ve Oral M., Narsistik Kişilik Bozukluğu Gelişim Süreçleri ve Yaşamı. RCHP 2: 1-2, 2008.
- Özçetin A., Maraş A., Ataoğlu A.ve İçmeli C. Deprem Sonucu Gelişen Travma Sonrası Stres Bozukluğu İle Kişilik Bozuklukları Arasında İlişki. Düzce Tıp Fakültesi Dergisi 2008.
- Özmen E., Kendini Tanıma Rehberi. İstanbul: Sistem Yayıncılık, Kıssadan Hisseler Dizisi. (2006).

- Özmen, Erol, Kendini Tanıma Rehberi, Sistem Yayıncılık, Kıssadan hisseler, Dizisi.<http://www.psikoloji.web.tr/narsisizm.htm>.1.11.2012 tarihinde edinilmiştir. 2012.
- Özsaydın S., Psikiyatri Sanal Matbaacılık, cilt:7, İstanbul. (1984).
- Öztürk O, Ruh Sağlığı ve Bozuklukları, Feryal Matbaası, 9.Baskı, Ankara 2002.
- Rakuvalvy, P., Sports Psychologie, Hamburg, 1980
- Rasim K. ve Engin E., "Beden Eğitimi ve Spor Bilimlerine Giriş" Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, Mart, 2003.
- Rataj Daniel Mark, "Changes in Pathological Narcissism from Middle to Older Adulthood", Northwestern University, Clinical Psychology, s.10-11. 2003.
- Rozenbaltt Shahal, "In Defence of Self: The Relationship of Self-Esteem and Narcissism to Agressive Behavior" Yayınlanmamış Doktora Tezi, Long Island University, Psychology, 2002.
- Rozenblatt, S.In Defence of Self: The Relationship of Self- Esteem and Narcissim to Aggressive Behavior Long Island University, Psychology, USA 2002.
- Saltuk S., Antik Stadyumlar " F4,F2,F5, İstanbul, s: 10-20 1999".
- Sayar K., Benlik; o yakın soru, o uzak ülke. Bilge Adam;1: 11,17. 2003.
- Schafer R., Projective Testing and Psychoanalysis. N.Y.: International Universities Press, Inc. 1967.
- Timuroğlu K. ve İşcan F., İşyerinde Narsisizm ve İş Tatmini, İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt:22,2008.Sayı: 2.
- Twenge JM, Campbell KW. Asrın Vebası Narsisizm İlleti, 1.Basım, (Çev: Ö. Korkmaz) Kanküs yayınları, İstanbul, 2010.)
- Ünsal TAZEGÜL Farklı Branştaki Sporcuların Narsisizm Düzeyleri İle Sosyo-Demografik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi, Cilt / Vol: 4 Sayı / No:1 Yıl / Year: 2013

Wallace HM, Baumeister RF. The performance of narcissists rises and falls with perceived opportunity for glory, Journal of Personality and Social Psychology, 2002, 82 (5); 819-834.

Yumuşak A., Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumları, Toplumsal Cinsiyetçilik ve Narsisistik Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, TOKAT, 2013, s.373-374

EKLER

ANKET

Dolduracağınız anket üniversite öğrencilerinin narsist kişilik özelliklerinin spor ve farklı değişkenler açısından incelenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Elde edilen veriler sadece bilimsel bir tez için kullanılacaktır. Katılımınız ve içten cevaplarınız için teşekkür ederiz.

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu

Yüksek Lisans Tezi Danışman: Doç. Dr. Gökhan BAYRAKTAR

Öğrenci: Burak TOZOĞLU

1. Cinsiyetiniz ? ☐ Kadın¹ ☐ Erkek²
2. Yaşınız ? ☐ 20 yaş ve altı ¹ ☐ 21-24 arası ² ☐ 25 yaş ve üzeri ³
3. Aile yapınız ? ☐ Çekirdek aile ¹ ☐ Geniş aile ² ☐ Parçalanmış aile ³
4. Kişisel aylık geliriniz. ☐ 500 tl ve altı ☐ 501- 1000 tl arası ² ☐ 1001 tl ve üzeri ³
5. Hangi bölümde öğrenim görmektesiniz?.....
6. Kaçınıcı sınıfta öğrenim görmektesiniz? ☐ 1. sınıf ☐ 2. sınıf ☐ 3. sınıf ☐ 4. sınıf

7. Spor yapıyor musunuz? ☐ Evet ☐ Hayır

8. Ne tür spor yapıyorsunuz? ☐ Takım sporu ☐ Bireysel spor

9. Hangi amaçla spor yapıyorsunuz? (En Önemli Amacınızı İşaretleyiniz)

☐ Sağlık ☐ Sosyal aktivite ☐ Maddi kazanç

10. Haftalık spor süreniz? ☐ 3 saat ve altı ☐ 4-6 saat arası ☐ 7-9 saat arası ☐ 10 saat ve üzeri

11. Ailenizin ikamet yeri ☐ Köy ☐ İlçe ☐ Şehir ☐ Büyük şehir

12. Ailenizin Aylık Geliri ☐ 1000 TL ve altı ☐ 1001 - 2000 ☐ 2001 - 3000
☐ 3001 ve üstü

13. Annenizin Mesleği ☐ Ev hanımı ☐ Memur ☐ İşçi
☐ Serbest meslek ☐ Emekli

14. Babanızın mesleği ☐ İşsiz ☐ Memur ☐ İşçi ☐ Serbest meslek
☐ Emekli

15. Sporun size göre anlamı nedir? (kısa bir açıklama yazınız).....

1	0	İnsanlar bana iltifat ettiklerinde bazen utanırım.
	1	İyi biri olduğumu biliyorum, çünkü herkes böyle söyler.
2	0	Kalabalık içinde herkesten biri olmayı tercih ederim.
	1	İlgi merkezi olmayı severim.
3	0	Pek çok insandan ne daha iyi ne de daha kötüyüm.
	1	Özel biri olduğumu düşünüyorum.
4	1	İnsanlar üzerinde otorite kurmaktan hoşlanırım.
	0	Emirlere uymaktan rahatsız olmam.
5	1	İnsanları kolayca manipüle ederim.(Yönlendirmek)
	0	İnsanları manipüle ettiğimi fark ettiğimde rahatsız olurum.
6	1	Layık olduğum saygıyı elde etme konusunda ısrarcıyım.
	0	Hak ettiğim saygıyı genellikle görürüm.
7	0	Gösterişten kaçınırım.
	1	Genellikle fırsatını bulduğumda şov yaparım.
8	1	Her zaman ne yaptığımı bilirim.
	0	Bazen yaptığım şeyden emin değilimdir.
9	0	Bazen iyi hikâye anlatırım.
	1	Herkes hikâyelerimi dinlemekten hoşlanır.
10	1	İnsanlardan çok şey beklerim.
	0	Başkaları için bir şeyler yapmaktan hoşlanırım.
11	1	İlgi merkezi olmaktan hoşlanırım.
	0	İlgi merkezi olmak beni rahatsız eder.
12	0	Otorite olmanın benim için pek bir anlamı yoktur
	1	İnsanlar daima otoritemi kabul ediyor görünürler.
13	1	Önemli bir insan olacağım.
	0	Başarılı olmayı umuyorum.
14	0	İnsanlar söylediklerimin bazılarına inanır
	1	İnsanları istediğim her şeye inandırabilirim.
15	1	Kendi kendime yeterim.
	0	Başkalarından öğrenebileceğim çok şey var.
16	0	Herkes gibi biriyim.
	1	Sıra dışı biriyim.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Burak TOZOĞLU
Doğum Yeri ve Tarihi	Erzurum / 25.05.1985
Eğitim Durumu	Master Öğrencisi
Lisans Öğrenimi	Manisa Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
Y. Lisans Öğrenimi	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Hareket ve Antrenman Anabilim Dalı
Bildiği Diller	İngilizce
Bilimsel Faaliyetleri	
İşDeneyimi	Erzurum Gençlik Hizmetleri Spor İl Müdürlüğü.
Stajlar	Kulüpler
Projeler	
Çalıştığı kurumlar	Spor Bakanlığı, Özel Kulüpler, Türkiye Tenis Federasyonu
İletişim	(506) 223 71 71
E-Posta Adresi	burak_tozoglu@hotmail.com